

Plenum

Onsdag 10.9.2025 kl. 14.01—19.44

5. Initiativ om reglering av försvarsupphandlingar

Medborgarinitiativ MI 4/2025 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till försvarsutskottet, som utrikesutskottet ska lämna utlåtande till. — Debatt. Ledamot Honkasalo, varsågod.

Debatt

17.33 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Kansainvälinen rikostuomioistuin antoi 21. marraskuuta 2024 pidätysmääräyksen Israelin pääministeristä Benjamin Netanjahusta. Rikostuomioistuimen pidätysmääräyksen syytekohta kuuluu seuraavasti: ”Häntä syytetään sotarikoksista, jotka liittyvät nälän käyttämiseen sodankäynnin keinona sekä siviiliväestöön kohdistetusta tahallisesta hyökkäyksestä. Lisäksi häntä syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan: murhasta, vainosta ja muista epäinhimillisistä teoista, jotka tapahtuivat vähintään 8. lokakuuta 2023 ja 20. toukokuuta 2024 välisenä aikana.”

Tänään, 704 päivän systemaattisten pommitusten jälkeen Gazan uhriluku on yli 64 000 surmattua ja 161 000 haavoittunutta palestiinalaista. Surmattuja tai haavoitettuja lapsia on yli 50 000. Todellisuudessa luvut ovat vielä suuremmat. Äskettäin maailman johtava kansanmurhien tutkimiseen keskittynyt tutkijaryhmä IAGS on todennut kansalaisjärjestöjen ja YK:n erityiskomitean tavoin, että Israelin toimet Gazassa täyttävät kansainvälisen oikeuden määrittelemät kansanmurhan kriteerit. Israelin valtion kansainvälisen oikeuden rikkomukset eivät rajoitu näihin kahteen vuoteen. Kansainvälinen tuomioistuin totesi 19. heinäkuuta 2024 neuvoa-antavassa lausunnossaan, että Israelin miehitys- ja siirtokuntapolitiikka on kansainvälisen oikeuden vastaisia. Lausunnossa todettiin myös, että Israelin toimet rikkovat rotuerottelun ja apartheidin kieltävää kansainvälistä sopimusta. Tuomioistuin määräsi Israelin palauttamaan vuodesta 1967 takavarikoidut maa-alueet ja omaisuuden, purkamaan siirtokunnat sekä sallimaan karkotettujen palestiinalaisten paluun koteihinsa. Se korosti lisäksi, ettei mikään valtio saa myötävaikuttaa Israelin laittoman miehityksen ylläpitämiseen.

Arvoisa puhemies! Kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien näkökulmasta Israelin valtio on siis syyllistynyt laajaan joukkoon systemaattisia rikkomuksia. Näistä tosiasioista huolimatta Suomi on 2000-luvulla hankkinut aseita ja puolustustarvikkeita Israelista yli miljardin euron arvosta. Hankinnat ovat kiihtyneet viime vuosina. Keväällä 2023 puolustusministeriö päätti hankkia Daavidin linko -ilmatorjuntajärjestelmän Israelin valtion omistamalta Rafael-yhtiöltä. Lisäksi Israelilta on hankittu viime vuosina yli 200 miljoonan edestä Spike-ohjusjärjestelmiä ja yli 160 miljoonan euron arvosta pintatorjuntaohjus-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

järjestelmiä. Tukholman SIPRI-instituutin mukaan 2020-luvulla Israel on noussut Suomen merkittävimmäksi raskaiden aseiden toimittajaksi. Nyt on syytä kysyä: miksi Suomi tekee näin mittavia hankintoja maasta, joka rikkoo systemaattisesti ihmisoikeuksia ja jonka valtionjohtoa syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan?

Arvoisa puhemies! Vastaus löytyy tästä talosta. Lainsäädäntömme sallii satojen miljoonien eurojen puolustustarvikehankinnat ilman ihmisoikeusarviointia ja ilman avointa poliittista keskustelua. Käytän edelleen Daavidin linkoa esimerkkinä: Hankintapäätös tehtiin keväällä 2023 puolustusministeriössä, eikä hankinnasta käyty minkäänlaisia neuvotteluita hallituksen sisällä. Kyseinen puolustusjärjestelmä on täysin liitoksissa Israelin kansainvälisen oikeuden vastaisiin toimiin palestiinalaisalueella. Järjestelmän myy Israelin valtion omistama yritys, jonka tuotot rahoittavat vähintään epäsuorasti Israelin armeijaa, armeijaa, joka ylläpitää laitonta miehitystä ja suorittaa kansanmurhaa Gazassa. Tutkijat ja asiantuntijat ovat vuosia varoittaneet, että Israelin myymiä aseita testataan palestiinalaisalueilla. Arvioinnin puute koskee luonnollisesti myös muista maista kuin Israelista ostettuja puolustustarvikkeita.

Arvoisa puhemies! Meille vasemmistoliitossa kyse on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti herkästä ja siten perusteellisempaa arviointia vaativasta kysymyksestä. Ei ole turvallisuuspoliittisesti kestävää joutua riippuvaiseksi israelilaisesta aseteknologiasta. Sen lisäksi kyse on äärimmäisen tärkeästä moraalisesta kysymyksestä: hyväksymmekö todellakin sen, että Suomi tukee räikeitä ihmisoikeusloukkauksia asehankintojen kautta? Huoli ei ole uusi. Jo vuonna 2021 vasemmistoliiton kansanedustaja Anna Kontulan tekemässä lakialoitteessa vaadittiin, että asetuontiin sovellettaisiin samoja periaatteita kuin asevientiin. Käytännössä se tarkoittaa, että myös asehankinnoissa on huomioitava ulkopoliittiset ja ihmisoikeusvaikutukset, kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä humanitäärinen oikeuden velvoitteet. Puolustustarvikkeiden vientiä koskee tuontia avoimempi prosessi, jossa muun muassa ulkoministeriöllä on rooli arvioida ulko- ja turvallisuuspoliittisia seikkoja. Asetuonnissa tämä puuttuu.

Arvoisa puhemies! Kiitän kansalaisyhteiskuntaa ja Laki särmään -aloitteen tekijöitä siitä, että tämä epäkohta on nyt nostettu uudestaan eduskunnan käsittelyyn. On oleellista huomata, että puolustustarvikehankintoihin olisi laskettava kaikki tarvikkeet, ei ainoastaan raskaita asejärjestelmiä vaan myös suojavarusteet, tiedusteluteknologia sekä muut järjestelmät ja komponentit, joita voidaan hyödyntää asevoimien toiminnassa.

Kansalaisaloitteen viesti on selkeä ja kannatettava. Meidän on luotava lainsäädäntö, jossa kaikki puolustustarvikehankinnat arvioidaan ihmisoikeuksien ja humanitäärisen oikeuden toteutumisen näkökulmasta. Aloitteen edistäminen eduskunnassa on tärkeää tässä ajassa, kun kansainvälisen oikeuden puolustajia on yhä vähenevissä määrin. Toivon, että Suomi palaisi vuosikymmeniä ulkopoliittisella areenalla arvostusta ja uskottavuutta tuoneelle linjalleen ja osoittaisi puolustavansa kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia ilman kaksoisstandardeja ja ilman valikointia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu.

17.41 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuuden on oltava meille tietenkin kaikkein tärkein asia. Siksi en kannata tätä antisemitististä kansalaisaloitetta Israelin boikotoimisesta ja asekauppojen jäädyttämisestä.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Suomen ja Israelin hyvillä suhteilla on pitkä historia paitsi kaupallisesti ja poliittisesti myös teknologian ja tutkimuksen saralla. Puolustusmateriaalihankinnat tehdään aina Suomen puolustuksen tarve edellä. Poliitikkojen tehtävä ei todellakaan ole kyseenalaistaa Puolustusvoimien päätöksiä näissä.

Israel on yksi maailman johtavista puolustusteknologian tuottajista. Israelilaiset järjestelmät ovat Nato-yhteensopivia, laadukkaita, luotettavia ja saatavissa nopealla toimitusajalla. Vastaavaa hyötyä emme saisi mistään muualta. Viimeisimpiä merkittäviä Suomen ja Israelin välisiä asekauppoja on Daavidin linko -ilmatorjuntajärjestelmä. Kaupasta päätti edellinen hallitus. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Järjestelmä on alallaan maailman kehittyneimpiä ja äärimmäisen tärkeä lisä ilmapuolustukseemme. Käynnissä olevan hankinnan perumisessa ei olisi yhtään mitään järkeä. Mitään vastaavan tehokasta järjestelmää ei ole edes olemassa. Toinen merkittävä hankinta vuodelta 2020 on pintatorjuntaohjus Gabriel 5. Lisäksi Suomi on hankkinut muun muassa panssarintorjuntaohjuksia.

Ylipäätään tällaisia kauppoja ei niin vain peruta. Aiemmat päätökset sitovat joka tapauksessa pitkälle tulevaisuuteen, ja sopimusrikkomuksista seuraisi tietysti sanktioita.

Suomesta puolestaan ei ole viety Israeliin muuta kuin suojavarusteita ja kaksikäyttötuotteita. Mahdollinen yhteistyö Israelin ja Yhdysvaltojen kanssa ohjelmistojen ja vastaavien parissa on Suomelle valtavan tärkeä mahdollisuus. Se edistää Suomen osaamista liittyen huipputeknologiaan ja puolustusjärjestelmiin ja voi tulevaisuudessa mahdollistaa suomalaistakin puolustustuotantoa, kuten Ukraina on saanut kehitettyä omaa tuotantoaan.

Tässä kansalaisaloitteessa todetaan, että Israelin aseteollisuuden kilpailuasemaa parantaa, kun Israel on voinut testata tuotteitaan miehitetyillä palestiinalaisalueilla. Suomi ostaa Israelilta puolustustarvikkeita. Israel ei aloita sotia, se puolustautuu, kuten Suomikin varautuu tarvittaessa tekemään. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Israel on valitettavasti joutunut tekemään sitä koko itsenäisyytensä ajan, joten ei ole mikään ihme, että sen ilmatorjuntalaitteet ovat maailman parhaita.

Aloitteessa myös väitetään kaupankäynnin Israelin kanssa vaarantavan Suomeen ostettavien puolustusjärjestelmien huoltovarmuuden. Tämä on täysin puppua. Israelilaiset yhtiöt ovat niin laajasti verkottuneita ja myyntiorientoituneita, että olisi hyvin epätodennäköistä odottaa niiden jättävän sovittuja kauppoja toimittamatta. Israelin kanssa tehtävä asekauppa erityisesti ilmatorjunnan osalta on välttämätön ja paras turva meille suomalaisille. Kauppasuhteiden jäädyttäminen olisi katastrofaalista ja vaarantaisi meidän oman puolustuksemme.

Suomen ulkopolitiikka perustuu arvopohjaiseen realismiin. Ajattelempa siis realistisesti, mikä on Suomelle parasta. Kansalaisaloitteessa todetaan Suomen olevan demokratian ja ihmisoikeuksien edistäjä. Miksi Suomi ei sitten saisi käydä kauppaa Lähi-idän ainoan demokratian kanssa, ainoan Lähi-idän valtion kanssa, joka kunnioittaa länsimaisia arvoja ja ihmisoikeuskäsitystä? Sen takia juuri Israel on Suomelle paras kauppakumppani. On räikeän epäsisällistä vaatia yhteistyön lakkauttamista.

Israel lisää Suomen ja Euroopan turvallisuutta muillakin toimillaan kuin asetuotannolla. Suomi hyötyy tiedustelu- ja kyberyhteistyöstä Israelin kanssa. Lisäksi suojelupoliisin päällikkö Juha Marteliuksen mukaan Israel on pystynyt hyvin tehokkaasti torjumaan suurten terroristijärjestöjen toimintaa myös Euroopassa. Sillä, että Israel eliminoi Hizbollahin ja Hamasin toimintamahdollisuuksia Lähi-idässä, se samalla heikentää niiden hyökkäysmahdollisuuksia Euroopassa. Myös Iran on yksi sellaisista taustavaikuttajista, joka ei ole uhka pelkästään Israelille, vaan ihan koko Euroopalle. Iran rahoittaa Hamasia ja kehit-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

tää ydinaseita. Toukokuussa supo kertoi Iranin vakoilevan myös Suomea. Lisäksi Iran karkottaa kiihtyvällä tahdilla maastaan jopa kaksi miljoonaa afganistanilaista pakolaista eskaloiden näin siirtolaisvirtoja. Israel siis toimii koko maailman turvallisuuden parantamiseksi silläkin rintamalla heikentämällä Iranin terroristisia vaikutusmahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Yhteistyö ja hyvät suhteet huippukehittyneen teknologiaosaajan ja demokraattisen Israelin valtion kanssa hyödyttävät Suomea. Siksi tällaisia suhteita on vaalittava. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Tynkkynen.

17.48 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Garedeu otti kantaa tässä omassa puheenvuorossaan Daavidin linkoon ja esitti, että kaupan perumisessa ei olisi mitään järkeä. Nyt on kuitenkin ehkä hyvä huomata, että kansalaisaloitteessa esitetään lain muuttamista niin, että tulevaisuudessa asehankinnoissa otettaisiin myyjämaan ihmisoikeustilanne huomioon. Eli tähän nimenomaiseen kansalaisaloitteeseen sinänsä tärkeä ja ajankohtainen keskustelu Daavidin lingosta ei suoranaisesti kuulu.

Edustaja Garedeu myös kutsui tätä kansalaisaloitetta antisemitistiseksi, mikä on aika voimakkaasti sanottu, koska kansalaisaloitteessa otetaan kantaa yleensä asehankintoihin ja niihin asetettaviin ihmisoikeuskriteereihin. Siellä tekstissä toki viitataan Israelin harjoittamaan kansanmurhaan ja sen tekemiin sotarikoksiin Gazassa, mutta kansalaisaloite on tätä laajempi.

Itse ajattelen, että kansalaisaloite on looginen, koska sääntely koskee jo nyt aseiden vientiä. Se on oikein, koska meidän pitää noudattaa ihmisoikeuksia, ja se on myös hyödyllinen, koska meidän on tarpeen myös turvallisuuden takia välttää riippuvuuksia maista, joihin emme voi täysin luottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä kaksi vastauspuheenvuoroa, edustaja Antikainen ja edustaja Hopsu, sitten taas puhujalistalle.

17.49 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tosiaan tässä edustaja Garedeuin puheessa sekä aiemmin edustaja Honkasalon puheessa otettiin esille nämä Daavidin linko-kaupat. Muistuttaisin edustaja Honkasaloa siitä, että Daavidin linko-kaupat valtuutti 5.4.2023 silloinen puolustusministeri Antti Kaikkonen. Mitä te, vasemmisto, teitte silloin, kun te olitte tässä hallituksessa, joka hyväksyi nämä kaupat? Ette mitään, ette yhtään mitään.

Vielä haluaisin lyhyesti sanoa tästä Daavidin lingosta sen verran, että se on erittäin tärkeä tuleva osa meidän ilmapuolustusjärjestelmää. Ja haluan sanoa sen, että jos joku haluaa perua nämä kaupat — vasemmistoliitosta on sitä jo ehdotettu — niin ketä tämä hyödyttäisi eniten? Venäjää, vain Venäjää. Ja kuka joutuisi tästä mahdollisesti kärsimään? Hyökkäyksessä vain ja ainoastaan Suomen kansa ja suomalaiset. — Kiitos. [Veronika Honkasalo pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

17.50 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kansalaisaloitteen tekijöille. On tärkeää, että painetta luodaan nyt monin tavoin. Israel tekee kansanmurhaa Palestiinassa ja haluaa vallata lisää palestiinalaisalueita omaan käyttöönsä. On selvää, että kansainvälistä painetta tarvitaan myös Suomen omien toimien lisäksi.

Von der Leyen tuomitsi tänään puheessaan, unionin tila -puheessaan, Israelin toimet Gazassa ja ilmoitti, että komissio esittää uusia sanktioita. Toimiin kuuluu esimerkiksi henkilöpakotteita ja assosiaatiosopimuksen osittainen jäädyttäminen. Nämä toimet ovat toki liian vähän ja liian myöhään mutta silti todella tarpeellisia ja tarvittavia.

Meidän pääministeri on sanonut, että Suomi tekee kaikkensa kansanmurhan ja kansainvälisen oikeuden rikkomusten lopettamiseksi. Nyt olisi Orpon paikka näyttää, että Suomelta tulee tukea, täysimääräinen tuki, näille von der Leyenin esityksille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä edustaja Honkasalo, vastauspuheenvuoro.

17.51 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen sijaan, että edustaja Antikainen täällä esittää totuudenvastaisia väitteitä, niin hän voisi perehtyä asioihin, muun muassa tähän kansalaisaloitteeseen ja asioihin, [Sanna Antikaisen välihuuto] joita hän kommentoi. Vasemmistoliitto on eduskuntapuolueista se, joka on pisimpään vastustanut asekauppoja Israelin kanssa, [Sanna Antikainen: Paitsi edellisessä hallituksessa!] ja tämä on ollut aivan puolueen DNA:ssa jo hyvin pitkään. Vasemmistoliiton puheenjohtaja Li Andersson vuonna 2021 hyvin selkeästi ilmoitti, että vasemmistoliitto ei tule hyväksymään näitä asekauppoja Israelin kanssa ja että [Sanna Antikaisen välihuuto] vasemmistoliitto tulee tekemään töitä sen eteen, ettei tämä asekauppa etene.

Se ongelma nyt tässä asiassa on nimenomaan se, että nämä hankinnat eivät tule poliittiseen prosessiin. Ja jos edustaja Antikainen hieman paremmin seuraisi [Sanna Antikaisen välihuuto] niitä poliittisia päätöksiä, jotka täällä ovat käsittelyssä, niin hän tietäisi, että tämä on nimenomaan se epäkohta, johon tässä halutaan nyt tarttua eli siihen, että meidän pitää saada nämä asiat demokraattiseen päätöksentekoprosessiin, ja Daavidin linko nimenomaan ei tullut demokraattiseen päätöksentekoprosessiin. [Sanna Antikainen: Normaali päätös!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistalle. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.53 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite on suora väline demokraattiaan. On hyvä, että suomalaisilla on mahdollisuus nostaa esiin asioita, jotka koetaan yhteiskunnallisesti merkittäviksi. Nyt käsittelyssä oleva aloite puolustushankintojen sääntelystä pohjautuu ymmärrettävään ajatukseen. Sen keskeinen ajatus on, että puolustuksellisia hankintoja tehtäessä tulee katsoa kokonaisuutta kansainvälisesti, ei vain hintaa tai teknisiä ominaisuuksia.

Aloitteen esittäjät haluavat tuoda mukaan tarkasteluun myös ihmisoikeuksien, kansainvälisen oikeuden ja turvallisuuspoliittisten vaikutusten arvioinnin. Tavoitteena on, että Suomi ei puolustushankinnoilla sitoutuisi maihin, jotka rikkovat kansainvälisiä sääntöjä tai joiden kanssa pitkäaikainen huoltovarmuus voi vaarantua.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Arvoisa puhemies! Onhan selvää, että puolustushankinnat ovat osa kansallista turvallisuuttamme. Niitä tehdään pitkällä aikavälillä, ja niihin liittyy strategisia sitoumuksia. Siksi niiden arviointi ei voi olla kevyttä tai yksisilmäistä. Tarvitaan monipuolisia, ammattitaitoisia ja turvallisuuspoliittisesti harkittuja päätöksiä. Kuten tiedämme, Suomen lainsäädäntö jo nykyisellään huomioi monia turvallisuusnäkökohtia. Hankinnoissa arvioidaan suorituskyvyn ja hinnan lisäksi huoltovarmuutta, yhteensopivuutta olemassa olevan kaluston kanssa ja koko puolustusjärjestelmäämme ja sen tarpeita.

On kuitenkin arvokasta, että hankintoja tarkastellaan aika ajoin uusista näkökulmista. Siten voimme kehittää varautumistamme puolustushankinnoissa yhä paremmaksi. Lähtökohta aseiden ostamiselle ja hankkimiselle on se, että niillä pärjätään vihollisen sotakoneistoa vastaan — kuten nyt huhtikuussa 2023 hankittu Daavidin linko, ilmatorjuntajärjestelmä, joka on maailman paras ilmatorjuntajärjestelmä.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että tämä aloite saa huolellisen ja asiantuntevan käsittelyn valiokunnissa. Siellä voidaan arvioida, millä tavoin esitetyt tavoitteet istuvat nykyiseen lainsäädäntöön ja mitä mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita aloitteen pohjalta tunnustetaan nykyisessä järjestyksessä. Tärkeintä on, että turvallisuudestamme emme tingi. Pidetään siitä huolta viisaasti, vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Edelleen lähtökohta on: Suomen oma kansallinen turvallisuus ensin. Suomi on kansainvälisen oikeuden puolustaja, ja niin tulee olla myös jatkossa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Meriluoto.

17.57 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! On varmaan jo aika laajasti tunnustettu periaate, että Suomen ei tule viedä puolustustarvikkeita maihin, jotka käyvät hyökkäyssotaa, loukkaavat humanitaarista oikeutta tai syyllistyvät systemaattisiin ihmisoikeusloukkauksiin. Asekauppaa koskevan valvonnan ei tulisi kuitenkaan rajoittua pelkästään viettiin, myös puolustusmateriaalin tuonnin on täytettävä samat kriteerit. Asehankintojen tulee olla linjassa kansainvälisen oikeuden, ihmisoikeuksien ja humanitaaristen periaatteiden kanssa.

Tässä yhteydessä on tosiaan välttämätöntä nostaa esiin Suomen asekauppa Israelin kanssa. Suomi ei voi olla osa järjestelmää, joka tukee kansainvälisen oikeuden vastaista miehitystä tai sotatoimia, joiden seurauksena siviilejä kuolee Gazassa päivittäin. Asekauppa Israelin kaltaisen valtion kanssa ei ole vain eettinen vaan myös turvallisuuspoliittinen ongelma. Asehankinnat Israelista eivät ole kertaostoja vaan vaativat myöhemmin lisätilauksia ja järjestelmien päivityksiä. On kestävämpiä rakentaa tällaista riippuvuutta maahan, joka rikkoo kansainvälistä oikeutta ja jonka pääministeristä kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut pidätysmääräyksen. Se ei ole oikein, eikä se ole myöskään Suomen turvallisuuspoliittinen etu.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on hyvä muistaa sekin, että Israelin toteuttaman kansanmurhan välineiksi on viety aseita, joilla on Suomi-kytkös. Suomen valtion enemmistöomistuksessa oleva Patria omistaa puolet Nammosta, jonka yhdysvaltalaisen tytäryhtiön valmistamia aseita Israel on käyttänyt Gazassa. Edustaja Minja Koskela jätti tästä taannoin kirjallisen kysymyksen omistajaohjausministeri Strandille, mutta vastauksen perusteella ministeri nostaa tässä kätensä pystyyn. Eikö omistajaohjauksen tosiaan tulisi pyr-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

kiä vaikuttamaan siihen, ettei Suomen valtioon kytköksissä olevan yhtiön aseita päädy Israelin armeijan käyttöön?

Arvoisa puhemies! Suomen on aika ryhdistäytyä ja alkaa kantaa aitoa globaalia vastuuta myös asekauppojen saralla. Tämä nyt käsiteltävä kansalaisaloite tähtää juuri tähän, ja kiitän lämpimästi aloitteen laatijoita sekä sen allekirjoittajia. He ovat tehneet mielestäni erittäin hyvää ja erittäin tärkeää työtä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro.

18.00 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Meriluoto mainitsi äskeisessä puheessaan Patrian ja Nammon. Nyt olemme nähneet viimeisen kesän ja tämän alkusyksyn aikana useita sabotaaseja ja useita mielenilmauksia, joilla on pyritty haittamaan esimerkiksi Nammon toimintaa. Näyttää nyt sille, että... Ai niin, lisäksi puolustusministeriö töhrittiin kesäkuussa punaisella maalilla. — Tällä hetkellä näyttää sille, että täällä salissa vasemmistoliiton edustajat suoraan sanottuna jopa demonisoivat Patriaa ja Nammoa ja sitten tuolla kaduilla äärivasemmistolaiset tahot, kuten tämä Palestine Action, tekevät suoria iskuja näihin tahoihin. Kysynkin, edustaja Honkasalo: Irtisanoutuuko vasemmistoliitto tällaisesta toiminnasta? [Puhemies koputtaa] Hyväksyttekö tällaisen toiminnan, [Puhemies: Aika!] mitä tämä Palestine Action on tehnyt? — Kiitos. [Sanna Antikainen: Hiljainen hyväksyntä. Selvä! — Vasemmalta: Ihan kaikki ei ansaitse vastausta!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

18.01 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme kansalaisaloitetta, joka esittää lakimuutosta puolustushankintojen sääntelyyn. Aloitteessa ehdotetaan, että puolustushankintoihin sisällytettäisiin lakisääteinen velvoite arvioida ihmisoikeus- ja humanitaarisen oikeuden näkökulmia. Tavoitteena olisi lisätä puolustushankintojen eettistä tarkastelua ja sitoa Suomea entistä tiukemmin kansainvälisiin normeihin.

Lienee syytä todeta, että Suomen puolustushankinnat nojaavat siihen perusperiaatteen, että pyrimme hankkimaan parasta, mitä on saatavilla. Puolustuksen suorituskyky ja joustavuus eivät saa missään tilanteessa vaarantua. Lakisääteiset rajoitteet johtaisivat siihen, että hankintojen teko viivästyisi, vaihtoehtojen määrä kaventuisi tai byrokratia lisäntyisi. Lopputulos olisi Suomen puolustuskyvyn kannalta hyvinkin kielteinen.

Hyvä esimerkki taannoisista puolustushankinnoista on tämä moneen kertaan täällä puhuttu Daavidin linko, ilmatorjuntajärjestelmä, jonka hankinnasta päätettiin jo edellisen hallituksen aikana puolustusministeri Kaikkosen esityksestä. Puolustusvoimien selvityksen mukaan kyse on maailman parhaasta ratkaisusta juuri Suomen tarpeisiin, mutta jos tällaisen hankinnan kohdalla alkaisimme soveltaa uusia kansallisia rajoitteita, se voisi tarkoittaa, että päätös olisikin pitänyt perua, etsiä tilalle toisenlaisia vaihtoehtoja, joita yksinkertaisesti ei ole samalla tasolla edes tarjolla. Tämä olisi valtava riski Suomen puolustukselle, ja voittaja olisi Venäjä.

Puolustushankintojen peruslähtökohtana tulee olla tehokkuus ja suorituskyky. Vaarana tässä kansalaisaloitteessa on, että eettisen tarkastelun lakisääteistäminen sitoisi Suomen kädet juuri silloin, kun nopea ja tehokas päätöksenteko olisi kriittisintä. Huoltovarmuuden

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

kannalta meidän tulisi päinvastoin vahvistaa omavaraisuutta ja kotimaisen puolustusteollisuuden roolia, ei asettaa uusia rajoitteita, jotka saattavat vähentää hankintavaihtoehtoja.

Kun puolustushankintoja tehdään, on, totta kai, tärkeää, että humanitääriset näkökulmat huomioidaan, mutta tämä olisi syytä tehdä yhteisin eurooppalaisin pelisäännöin, ei kansallisesti itseämme nurkkaan ajamalla. Jo nyt Suomen tulkinnot ovat moniin verrokkimaihin nähden poikkeuksellisen tiukkoja. Tämä näkyy esimerkiksi aseviennin osalta. Ruotsi myy raskasta puolustusmateriaalia maihin, joihin Suomi ei voi viedä edes suojausterästä — suojausterästä, jolla suojataan ihmishenkiä. Jos Suomi yksin lähtisi kiristämään linjaansa entisestään, jäisimme äkkiä muiden jalkoihin ja kaventaisimme oman puolustuksemme mahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Suomeen tehtävistä puolustushankinnoista on päätettävä Suomessa kansallisen edun ja suvereniteetin pohjalta. Suomen puolustuksen lähtökohtana ei voi olla ulkopuolisten normien ensisijaisuus vaan oma turvallisuutemme ja se, että puolustuskyky säilyy vahvana kaikissa tilanteissa. Siksi tämä kansalaisaloite ei ole oikea tie. Suomen puolustus vaatii ensisijaisesti käytännön suorituskykyä, omavaraisuuden vahvistamista ja kykyä hankkia parasta mahdollista kalustoa, ei uusia rajoitteita, jotka saattaisivat vaarantaa nämä tavoitteet. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

18.05 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite puolustushankintojen sääntelystä tuo esiin tärkeän näkökulman: puolustushankinnoissakin on huomioitava eettiset ja ihmisoikeusperustaiset periaatteet. Se on keskustelu, jota Suomessa kuuluukin käydä, mutta meidän on nähtävä iso kokonaisuus. Turvallisuustilanne Euroopassa on muuttunut pysyvästi. Venäjän hyökkäyssota, hybridiuhat, kybervaikuttaminen, nämä kaikki ovat osa arkea, johon meidän on varauduttava. Uskottava puolustus ei perustu vain tahtoon, se perustuu kykyyn, kykyyn, joka rakentuu parhaasta teknologiasta, kotimaisesta osaamisesta ja vahvoista kumppanuuksista.

Arvoisa puhemies! Teknologinen kehitys on nopeampaa kuin koskaan. Tekoäly, dronet, tarkkuusaseet, ne muuttavat sodankäynnin luonnetta. Jos emme pysy kehityksessä mukana, me emme pysty takaamaan puolustuksemme uskottavuutta. Siksi lähtökohta on itseleni täysin selvä. Puolustushankintojen ensisijainen tehtävä on turvata Suomen puolustuskyky: parhaat ratkaisut, parhaat kumppanit, paras osaaminen. Eettiset ja vastuulliset periaatteet täydentävät tätä tavoitetta. Ne ovat tärkeitä, mutta ilman uskottavaa puolustusta meillä ei ole mahdollisuutta puolustaa arvojamme.

Arvoisa puhemies! Suomen puolustuskyvyn kannalta on tärkeää, että hankinnat, joista on jo aiemmin tehty päätökset, kuten ilmatorjuntakyvykkyyttämme vahvistava Daavidin linko, viedään maaliin. Vallitsevassa turvallisuustilanteessa ei ole syytä perua jo tehtyjä hankintoja ja siten lykätä puolustuksemme vahvistamista siltä osin useilla vuosilla eteenpäin. Hankintaprosessit ovat pitkiä, ja erityisesti nykyisessä tilanteessa puolustusteollisuuden toimijoiden tilauskirjat ovat täynnä jo pitkälti tulevaan katsottuna. Daavidin linko -järjestelmästä aikanaan päätettäessä perusteet olivat selvät ja ovat edelleen. Se on arvioitu alallaan maailman kehittyneimmäksi järjestelmäksi.

On hyvä myös huomioida, ettei tällä hetkellä näköpiirissä ole uusia vastaavia hankintoja. Myös tämän on pääministeri Orpo todennut, ettei ole halukkuutta uusiin asehankintoihin Israelin kanssa.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Se viesti, jonka itse haluan välittää, on se, että Suomen puolustus on yhtä aikaa vahva ja vastuullinen, mutta järjestys on täysin selvä: ensin tulee uskottavuus, sitten täydentävät periaatteet.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

18.08 **Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tätä kansalaisaloitetta on pohjustettu kesällä niin sanotun — miten sitä nyt voisi kuvailla kauniisti — sabotaasin muodossa Palestine Action -järjestön toimesta. Se sotki puolustusministeriön sisäänkäynnin punaisella maalilla, mikä maksaa muistini mukaan, tai arvioiden mukaan, noin 20 000—30 000 euroa. Arvioni kyllä saattaa muistini mukaan olla alakanttiin.

Ulkomailla tämä sama järjestö toimii huomattavasti aggressiivisemmin, ja nämä tulokset ovat jo vaarantaneet länsimaiden turvallisuutta. Belgiassa nämä samat aktivistit tunkeutuivat OIP Land Systemsin asevarastoon, maalasivat graffiteja ja tuhosivat yhtiön tuotantolaitteita. Yrityksen toimitusjohtajan mukaan sabotaasi viivästyttää Ukrainan panssariajoneuvojen toimituksia, ja se aiheutti noin miljoonan euron vahingot.

Samaan aikaan, silloin kun tämä isku tehtiin, taisteltiin ja edelleenkin Ukrainassa taistellaan ihmishengistä ja maan olemassaolosta, ajoitus tälle iskulle menneenä kesänä ei siis ollut varmaankaan sattumaa, tai anteeksi, korjaan, tämän iskun ajoitus silloin aiemmin ei ollut sattumaa.

Tämän saman järjestön brittisiipi tunkeutui kesäkuussa Royal Air Forcen tukikohtaan Oxfordshiressa ja pääsi kahteen lentokoneeseen sisälle ja jätti jälkeensä Palestiinan lipun. Tämän jälkeen sitten Britannia päätti luokitella Palestine Actionin terroristijärjestöksi. Suomessa tosiaan tämä sama verkosto toimii edelleen vapaasti ja on menneenä kesänä julkaissut hallitukselle uhkavaatimuksia. Tämä Palestine Action vaatii, että Suomi lopettaa tai estää tämän Daavidin linko -ilmapuolustusjärjestelmän oston Israelilta. Nyt tämä kansalaisaloite vaatii samaa sekä nyt että tulevaisuudessa. Kyseessä on järjestelmä — siis tämä Daavidin linko -järjestelmä — joka suojaa Suomen ilmatilaa, siis suomalaisia ihmisiä. Mikäli nämä vaatimukset menisivät läpi, niin ainoa hyötyjä olisi Venäjä ja sen ohjusarsenaalit.

Minä ehkä toivoisin, että täällä pysähdyttäisiin hetkeksi tämän asian äärelle ja sen asian äärelle, kuinka monitahoisesti tätä asiaa koetetaan viedä eteenpäin täällä eduskunnassa. Varsinkin vasemmistoliitto toimii äänitorvena toisaalta siellä kaduilla: Palestine Action. Sitten kun äsken kysyin, irtisanoutuuko Vasemmistoliitto näiden samankaltaisen ideologian omaavien tahojen iskuista sekä puolustusministeriötä kohtaan että myös Nammoa ja Patriaa kohtaan, niin en saanut vastausta. Lienee siis hiljaista hyväksyntää.

Palestine Action kohdistaa hyökkäyksiään länsimaiden puolustusteollisuuteen, Ukrainan aseapuun ja liittoumien ilmatorjuntaan. Ne ovat niitä asioita, joita Venäjä haluaa ja pyrkii heikentämään. Venäjän strategia on jo vuosia nojannut sellaiseen kuin epäsymmetrinen sodankäynti. Se ei hyökkää pelkästään tankein ja ohjuksin, kuten Ukrainassa, vaan tukee ja rahoittaa verkostoja, jotka horjuttavat länsimaita sisältäpäin. Tähän kuuluvat niin valeutisten levittäminen kuin ääriliikkeiden tukeminen ja sellaiset toimintamallit ja linjat, joissa hyväuskoiset radikaalit saadaan ajamaan vihollisen agenda joko tietämättään tai tietoisesti. Se myös ujuttaa omia ihmisiä näiden järjestöjen sisälle, mutta miten laajasti, emme voi sitä nyt tietää.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Jatkan puhettani myöhemmin, mutta vielä kerran kysyn Vasemmistoliitolta: tuomitsetko te nämä Palestine Actionin tekemät iskut Nammoon, Patriaan ja meidän puolustusministeriöön? Nyt kaipaisin vastausta tähän. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

18.14 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Huomaan, että vilkas keskustelu on lähtenyt jo moneen suuntaan, mutta tässä kansalaisaloitteessa, josta tänään on tarkoitus keskustella, on nähdäkseni erittäin hyvät, vankat perusteet, ennen kaikkea toki moraalisesti, koska on Suomen kaltaisen maan velvollisuus huolehtia siitä, että me omilla hankinnoillamme, omilla valinnoillamme emme rahoita sellaisia maita, jotka räikeästi rikkovat ihmisoikeuksia ja äärimmäisessä tapauksessa harjoittavat kansanmurhaa ja syyllistyvät rikoksiin ihmisyyttä vastaan.

Kansalaisaloitteen esitys on myös hyvin johdonmukainen. Meillä on kohtuullisen pitkät perinteet siitä, että jos myymme Suomesta aseita muualle, niin siinä myynnissä noudatetaan ihmisoikeusharkintaa, ja olisi aivan johdonmukaista, että vastaavalla tavalla toimittaisiin myös silloin, kun me ostamme aseita.

Kuten tuossa aiemmin jo lyhyesti sivusin, pidän tätä kansalaisaloitetta myös tarpeellisenä ja pitkällä aikavälillä tarpeellisenä myös Suomen turvallisuuden ja ulkopoliittisen liikumatilan takia. Meidän ei kannata rakentaa meidän puolustustamme sellaisten maiden varaan, joihin emme voi pitkällä aikavälillä luottaa.

Jos nyt käyttää tätä tänäänkin paljon keskustelussa esillä ollutta ja ymmärrettävästi niin ajankohtaista Israelia esimerkkinä: Jos meidän puolustuksemme nojaa merkittävässä määrin Israelin tuottaman teknologian varaan, johon tyypillisesti liittyy myös erilaisia päivityksiä ja palveluita, joita tarvitaan, jotta sitä teknologiaa voidaan hyödyntää pitkälle tulevaisuuteen, niin mitä käy tilanteessa, jossa Suomi päättäisi asettaa Israelille tiukkoja pakotteita joko osana EU:ta tai kansallisesti? Mitä jos Israel sellaisessa tilanteessa päättäisi vastaavasti rajoittaa meille myytyjen asejärjestelmien käyttöä tavalla tai toisella? Tai mitä käy meidän ulkopoliittiselle liikkumatilalle tilanteessa, jossa tällaisten Israelin vastatoimien pelossa jättäisimme ottamatta käyttöön sellaisia pakotteita, jotka ovat kansainvälisen oikeuden mukaisia ja moraalisesti perusteltuja. Senkin takia tämä kansalaisaloite on nähdäkseni tarpeellinen ja hyödyllinen.

No, nyt tässä keskustelussa tosiaan on jo käsitelty hieman kansalaisaloitteen yli ja ohi meneviä asioita. Haluan vielä alleviivata sitä, että tässä itse kansalaisaloitteessa — jos sitä nyt oikein olen lukenut ja ymmärtänyt — ei esitetä, että jo tehtyjä kauppvoja alettaisiin takautuvasti perua. Jos sellaisia päätöksiä halutaan tehdä, niin se on sitten tästä kansalaisaloitteesta erillinen kysymys. Myöskään tässä kansalaisaloitteessa ei ole tarkoitus kohdistaa toimenpiteitä pelkästään Israeliin, vaan kaikkiin sellaisiin aseita myyviin maihin, jotka syyllistyvät vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin, ja se on toki aivan perusteltua.

Samalla haluan painottaa myös sitä, että kun palasin pari viikkoa sitten Ukrainasta, niin kysymykset asehankinnoista ovat myös toisella tavalla hyvin ajankohtaisia, voisi sanoa, jopa tietystä mielessä henkilökohtaisia. Siellä Ukrainassa vierailin Kiovassa lähiössä sellaisen asuinrakennuksen pihalla, jonka Venäjän ohjusisku oli tuhonnut. Siellä oli rakennuksen pihalla kukkia ja valokuvia siinä iskussa kuolleiden ihmisten muistolle. Aamuyöllä heräsin ilmasireenien hälytykseen ja juoksin hotellin suojaan, jossa sitten vietin aikaa odotellen, että ilmahälytykset päättyvät. Meillä oli siellä tapaamisia ministereiden kanssa

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Ukrainan hallituksen rakennuksessa, johon Venäjä teki ilmaiskun viime viikonloppuna. Se konkretisoi myös kysymystä Suomen puolustuksesta ehkä vähän toisella tavalla.

Eli kun me päätämme Suomen puolustuksesta, sitä koskevista hankinnoista, me päätämme isoista asioista. Ja niin kuin tässä monessa puheenvuorossa on tuotu esiin, meidän lainsäätäjien, kansanedustajien, tehtävä on huolehtia Suomen turvallisuudesta ja puolustuksesta, etenkin tilanteessa, jossa meillä on naapurissa aggressiivinen, kaikista ihmisoikeusvelvoitteista ja kansainvälisistä sopimuksista piittaamaton imperialistinen diktatuuri, mutta meidän pitää huolehtia meidän puolustuksesta ja turvallisuudesta meidän arvojemme mukaisella tavalla vaalien niitä ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä sopimuksia, joita niin Venäjä kuin valitettavasti nyt Israel ja niin monet muut maat tänä maailmanaikana haastavat. Sen takia kannatan lämpimästi tätä kansalaisaloitetta ja toivon, että se saa myös valiokuntakäsittelyssä hyvän vastaanoton.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

18.19 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Yli 50 000 allekirjoitusta hyvin nopeassa, lyhyessä ajassa ei ole mikään pieni asia, ja siksi toivon, että tämä kansalaisaloite saa — kuten edeltävä puhujakin toivoi — asianmukaisen käsittelyn tässä eduskunnassa ja tässä salissa.

Tietysti tämä kansalaisaloite on kummunnut ilmeisestä tarpeesta. Vaikka tämä nyt ei suoraan kohdistu pelkästään Israelista tehtäviin aseostoihin, niin on aika luonnollista, että se siinä mainitaan, kun katsotaan, minkälaisella voimalla he tällä hetkellä käyvät sotaa Gazassa ja mikä se siviilien kärsimys siellä on. Niin kuin kansalaisaloitteessa todetaan, Israelin puolustusvälineteollisuus on kyennyt testaamaan näitä aseita miehitetyillä palestiinalaisalueilla sekä niissä useissa konflikteissa, joita Lähi-idässä on ollut ja joissa Israel on ollut osallisena.

Siksi oikeastaan itse asiassa koko tässä keskustelussa on hyvä huomioida tämä tilanne, mihin Suomi on ajautunut, eli että meidän kansallisen turvallisuuden ja suomalaisten turvallisuuden vahvistamiseksi Suomi, edellinen hallitus, on tehnyt päätöksen muun muassa Daavidin lingon ostamisesta Israelista. Ja kyllähän tämä keskustelukin nyt peräänkuuluttaa sitä, missä on se Euroopan kyky luoda riittäviä järjestelmiä, että emme olisi näin riippuvaisia maasta, joka tekee räikeitä ihmisoikeusloukkauksia, sillä vastaus siihen, miksi Suomi on päättänyt ostaa muun muassa Daavidin lingon Israelista, on hyvin yksikertainen: koska se on maailman parhain. Se on maailman kykenevin ilmatorjuntajärjestelmä, ja siitä on saatu konkreettisia tuloksia, muun muassa useita kertoja nyt, kun Iran on hyökännyt Israeliin. Sen torjuntaprosentti on ollut hyvinkin suuri ihan taistelutoiminnassa testattuna ilman, että Israelin puolustuksella vielä on sellaista syvyyttä kuin Suomella. Olisi siis ehkä myös hyvä huomioida Euroopan tasolla, millä tavalla me tulemme näitä omia järjestelmiä kehittämään ja sitä kautta vahvistamaan Euroopan puolustusta.

Se täytyy tietysti sanoa, kun tässä on esitetty huoli, miten näille hankinnoille kävisi, jos kansalaisaloite hyväksyttäisiin, että, kuten edeltävä puhuja hyvin totesi, Suomessahan ei taannehtivaa lainsäädäntöä ole tehty, jolla jotkut aikaisemmat päätökset tehtäisiin laittomiksi. Eli tähän ei koskisi Daavidin lingon hankintaa vaan niitä tulevia hankintoja, joista muun muassa pääministerikin on jo varsin hyvin linjannut, että Suomi ei tällä hetkellä näe minkäänlaista tarvetta eikä mahdollisuutta aseostoihin Israelista. Joten tässä suhteessa

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

toivoisin, että keskustelu pysyisi nimenomaan tässä kansalaisaloitteen sisällössä eikä maalattaisi sellaisia uhkakuvia, mihin tämä ei todellakaan kohdistu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

18.22 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hyvin turvallisuuspainotteinen täysistunto alkaa kaarratella varmasti pikkuhiljaa kohti iltaa, ja asiat tulevat asiallisesti käsitellyiksi. On hieno ja tärkeä asia, että Suomessa voidaan parlamentissa keskustella siviilityneesti, myös hyvin voimakkaasti mieliä kuohuttavista asioista. On juuri oikein, että jos lainsäädännössä koetaan olevan täydentämistä, niin tehdään aloite siitä, ja asia saadaan asianmukaiseen prosessiin.

En osaa ottaa siihen kantaa, liittyykö tämä Suomen puolustusvälineteollisuuteen kohdistunut kansalaistottelemattomuus, vandalismi ja erilainen rikollinen toiminta — joka on mielestäni kohtuuttomalla tavalla kohdistunut myös Suomen puolustushallintoon sillä, että puolustusministeriön rakennusta on turmeltu — tähän nyt käsiteltävänä olevaan asiaan, mutta on todella valitettavaa, että jotkut toimijat lähtevät sille tielle, että asioita pyritään edistämään laittomin keinoin, kun on myös näitä oikeita keinoja tuoda asioita keskusteluun, kuten tänään on nähty.

Arvoisa rouva puhemies! Tässähän puhemiesneuvosto nyt esittää, että asia tulisi puolustusvaliokunnan mietinnönantoa varten valiokuntaan ja ulkoasiainvaliokunta antaa asiasta lausunnon. Puolustusvaliokunnan puolesta voin luvata, että asia tietysti tulee asiallisesti käsiteltyä ja eduskunta pääsee sitten aikanaan myös mietintöön ottamaan kantaa.

Puolustushankinnat ovat nyt tietysti Suomessa isosti esillä sen vuoksi, että kun hallitus kokoontui budjettiriiheensä, niin sen ohella, että siellä maan hallitus teki vastuullisia talouspäätöksiä, se teki myös erittäin vastuullisia turvallisuuspoliittisia päätöksiä, joilla on tietysti vahva talouden yhtymäkohta. On tietysti hyvin kuvaavaa tästä ajasta, jota elämme, että puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksiin osoitettiin aiemmasta vuodesta 15-kertainen rahoitus. Tällä 6 miljardilla tullaan nyt käynnistämään maavoimauudistus, mikä on välttämätöntä, jotta Suomen kaikki puolustushaarat, jo aiemmin omat päivityksensä saaneet Ilmavoimat, Merivoimat ja nyt sitten Maavoimat, saadaan ajantasaisiksi.

Tällaiset erilaiset merkittävät materiaalihankinnat ovat tietysti todella pitkäjänteisiä prosesseja, ja olisi tietysti hienoa Suomen puolustuksen ja huoltovarmuuden kannalta, jos kaikki materiaali voitaisiin hankkia kotimaiselta teollisuudelta, mutta näin ei luonnollisestikaan tietysti ole. Ja toisaalta tietysti puolustusvälinekauppa avaa taas Suomen teollisuudelle mahdollisuuden erikoistua ja viedä sitä meidän osaamista maailmalle, kun liittolais- ja kumppanimaiden kanssa kauppa käymme.

No, sitten tietysti, kun näitä hankintoja tehdään, puolustushallinto aina evaluoi Suomelle parhaat järjestelmät erittäin perusteellisesti huolellisten prosessien kautta, ja hankitaan vain parasta. Tällainen evaluointi voi tietysti kestää vuosia. Sitten se itse puolustusmateriaalin toimittaminen voi kestää vuosia, sen käyttöönotto kestää vuosia. Nämä ovat todella pitkiä prosesseja. Näiden aikana hallitukset niin täällä kotimaassa kuin sitten siellä meille puolustusmateriaaleja toimittavassa maassa voivat vaihtua jo moneen kertaan. Siksi on tietysti tärkeää turvata se, että puolustushallinto pystyy näitä prosesseja pitkäjänteisesti toteuttamaan, ja tätä turvataksemme eduskunta on juuri puolustusselonteon mietinnön hyväksyessään paaluttanut ne periaatteet, joiden mukaan näissä hankinnoissa edetään.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Arvoisa rouva puhemies! Voi olla niin, että tässä nopeatahtisessa keskustelussa... — Vai oliko niin, että ei ole nopeatahtinen keskustelu nyt tässä aiheessa? [Puhemies: 7 minuuttia!] 7 minuuttia, no loistavaa. Ehdin nopeasti palauttaa mieleen, mitä olemme eduskuntana nyt siis hyväksyneet hankintojen periaatteista tuossa puolustuselonteon mietinnön käsitteilyssä.

”Hankintapäätöksissä otetaan huomioon suorituskyky, käytettävyys, elinkaarikustannukset, huoltovarmuudelliset näkökulmat sekä yhteensopivuus muun kaluston kanssa. Valiokunta toteaa, että tiettyjen kehittyneiden asejärjestelmien osalta riippuvuus vain muutamasta toimittajamaasta on suurta, eikä Suomen puolustuksen tarpeisiin sopivia eurooppalaisia vaihtoehtoja välttämättä ole tarjolla. Eurooppalaisten Nato-maiden merkittävät panostukset puolustukseen ja uusien asejärjestelmien kehittämiseen voivat jatkossa avata Puolustusvoimille uusia hankintakanavia edellyttäen, että eurooppalaiset vaihtoehdot täyttävät Puolustusvoimien kaikki tarpeet. Valiokunta katsoo, että epävakaa maailmantilanteessa materiaalihankintojen on tuettava myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Pahimmillaan liiallinen riippuvaisuus yksittäisistä maista voi heikentää huoltovarmuutta. Tämä näkökulma on hyvä huomioida puolustushallinnon arvioidessa hankintakilpailuun kutsuttavien maiden ja yritysten asejärjestelmiä.”

Tämä periaate tietysti ohjaa nyt sitten sitä, miten jatkossa toimitaan. Ja varmasti, kun puolustusvaliokunta mietintöä käsittelee ja kuulee asiantuntijoita siinä yhteydessä, siinä yhteydessä on sitten tärkeää arvioida, onko tämä riittävä periaate ohjaamaan Suomen puolustushankintoja niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla turvaa nimenomaan Suomen puolustuskyvyn osana liittokuntaa, vai tarvittaisiinko tähän sitten sen kaltaisia muutoksia, joita tässä aloitteen tekijät ovat esittäneet. Mutta tosiaan valiokunnan puolesta kiitän myös aloitteen tekijöitä, ja pääsemme keskustelemaan tästä tärkeästä teemasta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Diarra.

18.29 Fatim Diarra vihr: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Aivan ensimmäiseksi haluan kiittää kaikkia niitä henkilöitä, jotka tekivät tämän aloitteen, ja myös kaikkia niitä, jotka aloitteen allekirjoittivat. On äärimmäisen tärkeää, että kansalaisyhteiskunta osallistuu poliittiseen keskusteluun ja myös käyttää niitä laillisia keinoja, mitä on olemassa, kuten kansalaisaloitteen tekemistä ja sen allekirjoittamista.

Itse pidän aloitteen sisältöä erittäin kannatettavana. Pidän suurena epäonnistumisena Euroopalle ja myös Suomelle sitä, että Eurooppa ja Suomi eivät pysty itse toimittamaan tarpeeksi päteviä puolustusvälineitä itselleen.

Ajattelen myös, että meidän pitää ottaa Suomen turvallisuus vakavasti. Se, mitä Ukrainassa tapahtuu, ei saa koskaan tapahtua Suomessa, ja meillä pitää olla asiallinen ja riittävä puolustus, mutta Suomen ei tule sitoa omaa puolustustaan sellaisiin valtioihin, jotka harjoittavat kansanmurhaa tai muuten toimivat ihmisoikeuksien vastaisesti. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa nämä valtiot ovat jatkuvasti pakoteuhan alla ja Suomen turvallisuus heikentyy sen takia, että on tehty sopimuksia tällaisten valtioiden kanssa. Tämän vuoksi totean, että aloite on äärimmäisen isänmaallinen ja itse asiassa Suomea puolustava, tulevaisuutta katsova ja eteenpäinmenevä.

Pidän myös vähän kummallisena, että osa edustajista täällä puhuu tässä yhteydessä Daa-vidin lingosta. Kannattaisi ehkä lukea se kansalaisaloite, sillä siinä ei puhuta jo tehdyistä

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

päätöksistä, vaan puhutaan tulevista päätöksistä. Ennen kuin lähtee haukkumaan, kannattaa varmaan lukea teksti loppuun asti. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

18.31 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Jos tämä kansalaisaloite hyväksytään, niin pidän erittäin todennäköisenä ellen suoraan varmenna sitä, että tällä tultaisiin painostamaan nykyistä hallitusta perumaan tämä Daavidin linko-asekauppa. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen, vastauspuheenvuoro.

18.32 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen taipuvainen näkemään asian hyvin samalla lailla kuin edustaja Antikainen, että tästä saattaisi tulla sitten vipu perua vanhoja päätöksiä ja niin edelleen.

Oikeastaan olisin halunnut vastauspuheenvuoron edustaja Tynkkysen arvokkaisiin näkemyksiin ja pohdintoihin — olen aikaisemminkin sanonut, että arvostan hänen pohdintojaan, vaikka olemmekin asioista eri mieltä: Oltiin osittain samalla reissulla Ukrainassa, Kiovassa, ja käytiin sitten edustaja Savolan kanssa vielä tuolla Zaporizjassa, niin sanotulla front linella, ja siellä oltiin droonipataljoonan matkassa. Siellä kuulumme, että Kiina toimittaa drooneja sekä Venäjälle että Ukrainalle. Tämä on mielestäni hyvin mielenkiintoista, että Kiina käyttää sitä taistelukenttää vähän niin kuin koelaboratoriona ja Ukrainallakin on se tilanne, että heidän on pakko ostaa, mistä he saavat. No, mitäs sitten, jos meillä olisi tällainen lainsäädäntö olemassa eikä pystyttäisi ostamaan sieltä, mistä ainoastaan saataisiin sitä parasta? Tämä voisi olla meille tosi vaarallinen polku. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari, vastauspuheenvuoro.

18.33 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Vielä, arvoisa rouva puhemies: Itse kanssa pitkään puolustusasioissa eduskunnassa olleena aina haluan korostaa tätä yksimielisyyden hakemista ja yhteisen kulman hakemista, ja sitä kautta en pidä hirveän mielekkäänä alkaa arvioimaan tässä yhteydessä asian käsittelyssä, millaisia vaikutuksia kansalaisaloitteen käsittelyllä, hyväksymisellä tai hylkäämisellä, olisi eri asioihin, koska se, johonka oman kantani pohjaan, on se kokemus, minkä eduskuntatyö täällä on antanut. — Kiitos. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen, varsinainen puheenvuoro. [Sanna Antikainen: Olisi kiva, jos täällä saisi vastata syytöksiin!]

18.33 **Hanna Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! Myös minä haluan kiittää tämän Laki särmään -kansalaisaloitteen tekijöitä ja näitä yli 50 000:ta allekirjoittajaa. Tämä aloite on vahva osoitus siitä, että suomalaiset haluavat vastuullista ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa puolustuspolitiikkaa, ja myöskin siitä, että puolustuspolitiikka kiinnostaa suomalaisia tässä ajassa.

Mielestäni tämä aloite nostaa esiin erittäin tarpeellisen asian: pitäisikö tulevaisuudessa puolustushankinnoissa huomioida kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja humanitäärinen oi-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

keus paremmin kuin mitä tällä hetkellä tehdään. Mielestäni tämä kansalaisaloite ei vaadi mahdottomia. Se ehdottaa, että puolustushankinnoissa tehtäisiin ihmisoikeusarviointi, aivan kuten jo nyt tehdään aseviennin osalta. Siinä Suomi noudattaa YK:n asekauppasopimusta ja EU:n yhteisiä kantoja. Mielestäni olisi täysin loogista, että samat periaatteet koskisivat jatkossa myös aseiden ostamista. Asekauppasääntely on jo osa Suomen ulkopoliitiikkaa. Me emme vie aseita maihin, joissa on riski niiden käytöstä ihmisoikeusloukkauksiin. Miksi emme soveltaisi samaa periaatetta myös tuontiin?

Arvoisa puhemies! Kansainvälinen oikeus on nimenomaan Suomen kaltaisten pienten valtioiden turva, ja Suomi on rakentanut asemansa vahvana sääntöpohjaisen järjestelmän puolustajana. Jos me emme itse noudata näitä periaatteita, menetämme uskottavuutemme ja vaikutusvaltamme.

Arvoisa puhemies! Tässä edellä puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Autto, hyvin nosti esiin niitä näkemyksiä, mitä puolustusvaliokunnalla oli, kun se teki mietintöä puolustuspoliittisesta selonteosta. Se pohti itse asiassa tätä kysymystä, mitä nyt tässä kansalaisaloitteessakin käsitellään. Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja tuossa käytännössä luki ne kohdat, jotka itsekin olisin ajatellut tästä mietinnöstä esiin nostaa. Nuo sitaattituoista mietinnöstä hyvin tuovat esiin sen, että turvallisuus ja vastuullisuus eivät ole toistensa vastakohtia, vaan ne kulkevat hyvin monella tavalla käsi kädessä.

Mielestäni tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa, aivan kuten puolustusvaliokunta mietinnössään totesi, on järkevää pyrkiä välttämään riippuvuuksia EU:n ja Naton ulkopuolisista maista ja pyrittävä tukemaan eurooppalaista puolustusteollisuutta. Se on tärkeää paitsi ihmisoikeuspoliittisesta näkökulmasta myös Suomen strategisen riippumattomuuden edistämisen kannalta.

Tilanne on ollut hankala, kuten puolustusvaliokunta on hyvin mietinnössään tunnistanut: tiettyjen asejärjestelmien osalta on ollut vaikea löytää eurooppalaisia suorituskykyisiä järjestelmiä. Toivottavasti nyt, kun viime aikoina yhä vahvemmin on tullut esiin se, että eurooppalaiset maat ovat sitoutuneet tekemään yhdessä puolustusteollisuuden ylös nostamista ja myöskin sitoutumaan vahvaan tuotekehitykseen, sitä tehtäisiin myös nimenomaan maiden yhteistyöllä, jotta eri osaamiset ja resurssit saadaan mahdollisimman hyvään hyötykäyttöön ja jatkossa sitten eurooppalaiset asejärjestelmät olisivat niitä maailman parhaita, joista on sitten helppo Suomeenkin omia hankintoja tehdä. Tämä totta kai on tulevaisuudessa kaikkien toive.

Puolustusvaliokunta mietinnössään linjasi jo vahvasti siitä, että materiaalihankintojen on jatkossa tuettava Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Mietin, että tämä linjaus kyllä jo sisältää jonkunlaisen viitteen siitä, että jatkossa tällaista arviointia tehdään, ja toivon todella, että kun tämä kansalaisaloite tulee nyt valiokunnan käsittelyyn, niin siihen perehdytään huolellisesti ja pyritään löytämään yhteisiä ratkaisuja. Edustaja Kokko täällä hyvin alkupuheenvuorossa totesi, että pyritään löytämään niitä yhteisiä ratkaisuja ja vältetään tällaisia repiviä jakolinjoja täällä eduskunnan käsittelyssä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari.

18.38 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Arvoisat kollegat! Itse uskon ja olen itse asiassa ihan varma, että kansalaisaloite saa täällä eduskunnassa hyvän ja asianmukaisen käsittelyn. Siitä olen aivan varma. Olen saanut pitkään, niin kuin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa totesin, toimia puolustusvaliokunnassa ja erilaisissa muissa eduskunnan aika

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

lailla tällaisissa turvallisuuspainotteisissa tehtävissä, ja olen huomannut sen, että tässä tasavallassa on erinomaisen hyvä eduskunta käsittelemään asioita, joista voimme olla eri mieltä, mutta joista pystymme muodostamaan yhteisen käsityksen ja viime kädessä sitten äänestämään täällä salissa parlamentaarisin keinoin, olemmeko asian puolesta vai sitä vastaan.

Tätä taustaa vasten pidän hyvänä, että myös tässä kansalaisaloitekeskustelussa täällä eduskunnassa keskustelun sävy ei ole toistemme töhrimistä eikä toisiamme loukkaavaa. Voimme olla asiasta perustellusti eri mieltä, mutta voimme sen ilmaista myös vastuullisemmalla tavalla, koska itsekään en pidä puolustusministeriön enkä muidenkaan julkisten rakennusten töhrimisestä tai erilaisista vahingonteoista. Valiokunnan puheenjohtaja, kun nianarvoisa edustajakollega Autto totesi hyvin omassa puheenvuorossaan sen, että meillä on parlamentaarisia keinoja asioiden selvittämiseksi ja niistä päättämiseksi. Kansalaisaloitejärjestelmä on yksi hyvä järjestelmä, joka tuo kansalaiset lähemmäksi tätä päätöksentekojärjestelmää täällä eduskunnassa, ja se tässäkin tapauksessa ansaitsee meidän kaikkien asianmukaisen huomion.

Puolustuspoliittika ei sinänsä ole uskon asia, vaikka uskontokin näissä asioissa oman roolinsa näyttelee. Haluan kuitenkin muistuttaa tähän Daavidin linko -hankintaan liittyen siitä, että puolustusmateriaalien hankinnassa on vaikea soveltaa tällaisista vientipoliittikan pelisääntöä, jossa ikään kuin etukäteen tehdään arvioita, koska tämä hankintapuoli on hyvinkin vuosia tai jopa vuosikymmeniä kestävä prosessi erilaisina päivytyksinä aseisiin ja järjestelmiin, joita Suomi hankkii, ja näiden elinkaaripalveluiden saaminen näihin tuotteisiin on äärimmäisen tärkeää. Sitä kautta onkin tärkeää, että järjestelmiä ja aseita hankittaessa tehdään laaja arvio ja sen ajan ja tilanteen tietojen mukaan myös sitten eletään. En lähde kauheasti spekuloidaan, mikä Daavidin linko -hankintaprosessi tänä päivänä olisi riippumatta hallituksesta tai eduskunnan jakaumista, mutta kun Marinin hallituksen aikana tämä Daavidin linko -hankinta tehtiin, niin sen pohjalta itse näen, että tätä hanketta ja hankintaprosessia ei pidä enää lähtöruutuun palauttaa, vaan kyse on meille jo hyvin vahvasti integroidusta ja integroituvasta järjestelmästä.

Pidän kyllä hyvänä tätä kansalaisaloitteen pohdintaa, millä tavalla me sitten etukäteen voisimme laajasti ottaen puolustusmateriaalia hankittaessa arvioida tätä elinkaaren aikaisista demokratiakehitystä kulloisissakin maissa. Se on Suomen kaltaiselle maalle varsin haastavaa, koska suurin osa meillä olevista materiaaleista hankitaan ulkomailta, sillä Suomi on aika pieni maa rakentamaan itselleen puolustustarvikkeita. Onnistuakseen tässä Suomen pitää onnistua myös puolustustarvikkeiden viennissä, jossa onkin sitten, niin kuin tässä aikaisemmin kuultiin, huomattavasti vastuullisemmat lähtökriteerit. Sen lisäksi monet maatkin rakentavat itselleen puolustustarvikkeita, joten tämä vientimarkkina on varsin rajattu. Mutta tuonnin osalta uskon, että tämä kansalaisaloite valiokunnissa asiantuntijakuulemisten myötä myös sitten tarkentuu eduskunnan kannan ikään kuin muodostamisessa.

Vaikka nyt vastaus voisi olla aloitteen tekijöiden kannalta kielteinenkin, niin silti tämä käytävä keskustelu asian osalta on mielestäni hyvä ja tarpeellinen ja varmasti ajatuksia jatkossa herättävä. On tärkeää, että huomioimme myös nämä humanitääriset ja ihmisoikeus-sitoumuksien Suomea velvoittavat näkökulmat myös jatkossa. Suomi on oikeusvaltio, joka tulee puolustamaan päättäväisesti itseään ja samalla koko Eurooppaa ja antaa tukensa Ukrainalle täysimääräisesti. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

18.43 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävässä kansalaisaloitteessa vaaditaan luopumaan Suomen puolustuksen kannalta parhaaksi valitusta yhteistyökumppanista käytännössä sen perusteella, mitä mieltä YK on Israelista. Siis aivan käsittämätöntä. Aloitteessa luetellaan tahoja, joiden näkemyksiin perustuen puolustushankinnoista tulisi päättää esimerkiksi YK:n kansainvälisen tuomioistuimen, kansainvälisen rikostuomioistuimen sekä YK:n yleiskokouksen, turvallisuusneuvoston ja ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmien perusteella. Täysin järjenvastainen vaatimus. Puolustushankintoja tehdään kansallisen edun, ei puolueellisten päätöslauselmien perusteella, varsinkaan kun tiedämme, että YK on kautta aikojen ollut puolueellinen Israel-kysymyksissä ja tehtaillut sitä vastaan satoja päätöslauselmia. Enemmistö sen jäsenmaista on muslimimaita ja muita Israel-vastaisia maita.

Viime viikolla ulkoministeri Valtonen päätti, että Suomi lähtee mukaan uusimpaan Palestiina-julkilausumaan. Perussuomalaiset jättivät siihen eriävän mielipiteen, sillä julkilausuma ei ole Suomen ulkopoliittisen linjan mukainen. [Sanna Antikainen: Näin!] Julkilausumaa ei olisi tullut allekirjoittaa, sillä se tosiaan sisältää erittäin vaarallisia ja Suomen linjan vastaisia näkemyksiä eikä huomioi Israelin turvallisuustarpeita. Julkilausuma esimerkiksi kehottaa rajoittamaan mielipiteenvapautta. Uskomatonta. Kohta 32: ”Sitouduimme, kansainvälisen oikeuden mukaisesti, ottamaan käyttöön rajoittavia toimenpiteitä väkivaltaisia ekstremistisiä siirtokuntalaisia vastaan sekä laittomia siirtokuntia tukevia tahoja ja yksilöitä vastaan.”

Onko Suomen linja siis sitoutua rankaisemaan niitä yksilöitä, suomalaisiakin henkilöitä, jotka historiallisten tosiasioiden perusteella tukevat sitä ajatusta, että Itä-Jerusalem, Juudea ja Samaria kuuluvat Israelille? Lisäksi 8 §:ssä vaaditaan Israelia vapauttamaan vankiloissaan olevat palestiinalaisterroristit, ja kohdassa 19 Israelin pääkaupunki Jerusalem vaaditaan jaettavaksi niin, että juutalaisten kaikkein pyhimmat paikat tulisi luovuttaa palestiinalaisille, jotka eivät hyväksy lainkaan juutalaisuutta ja israelilaisia. Jako perustuu YK:n hokemaan Israelista laittomana siirtokuntien miehittäjänä. Syytökset eivät ota huomioon Israelin historiallisia, turvallisuuteen liittyviä eikä käytännön realiteetteja.

Israelin monta kertaa osoittama valmius neuvotella alueista osoittaa sen, että tarkoituksena on turvallisuuden ja rauhan varmistaminen Israelissa. Gazan alueen luovuttaminen itsehallintoalueeksi vuonna 2005 on tyyppiesimerkki siitä, miten Israel palkitaan joustavuudestaan: Hamasin terroristit ottivat alueen hallintaansa ja tekevät sieltä nyt jatkuvasti raketti- ja terroristi-iskuja Israelin siviileitä vastaan mukaan lukien 7. lokakuuta 23 sekä tämän viikkoinen asehyökkäys ja lukemattomat muut.

Miten Suomen ulkopoliittinen johto on voinut lähteä mukaan tällaiseen julistukseen, jolla ei ole mitään tekemistä tasapuolisuuden tai sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän kanssa? Ihmettelen kovasti.

Yhtä käsittämätöntä on se, että Suomi jatkaa edelleen UNRWAn rahoittamista. On selvää, että UNRWA ei saa pidettyä rahoja poissa terroristien käsistä. Israel on julkaissut näyttöä siitä, että Hamasin tunneleita on löydetty jopa UNRWAn yksiköiden alapuolelta. Lisäksi on todisteita siitä, että Hamas on käyttänyt siviili-infraa peitteensä ja että monet UNRWAn työntekijöistä Gazassa ovat suoraan yhteyksissä Hamasiin ja muihin aseellisiin ryhmiin ja osa heistä on jopa osallistunut 7. lokakuuta terrori-iskuun. [Sanna Antikainen: Tämä onkin aivan totta!] — Kyllä. — Amerikkalaisten ja UNRWAn omat selvitykset tukevat näitä todisteita. Silti tämä järjestö saa tukea ja edelleen toimii.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Myöskään palestiinalaiskouluista ja oppikirjoista ei olla edelleenkään saatu kitkettä järkyttävää juutalaisvihaa ja holokaustin kieltämistä. YK on ollut siitä tietoinen jo vuosikausia.

Hamas käyttää systemaattisesti palestiinalaisten kouluille, sairaaloille ja vesihuollolle tarkoitettua rahaa tunnelien ja komentokeskustensa rakentamiseen sekä rakettituotantoon. Kaksikäyttömateriaalit, kuten betoni, teräs ja polttoaine, käytetään terroristien infran rakentamiseen. IDF:n laskelmien mukaan kansainvälisten palestiinalaisten auttamiseksi väitettyjen ohjelmien resursseilla on rakennettu ainakin 1 400 kilometriä Hamasin tunnelia.

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteen tekijät ovat sitä mieltä, että puolustushankintapäätöksiä tulisi tehdä sinisilmäisesti terroristien propagandaan uskoen ja samoin väärin perustein kuin YK tehtailee syytöksiä Israelia vastaan. Tällaiseen ei missään nimessä tule lähteä mukaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko, vastauspuheenvuoro.

18.50 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Sen verran nyt täytyy täältä oppositiosta ulkoministeri Valtosen ratkaisua puolustaa, että jos on lukenut vastikään hyväksytyn ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja tutustunut siihen, mikä linja Suomella on ollut Lähi-idän kriisin ratkaisun suhteen, eli vahva kansainvälinen ja kahdensivulinen tuki kahden valtion mallille, niin kyllä tämä julkilausuma, mihin Suomi nyt on mukaan lähtenyt, ensisijaisesti vahvistaa sitä, pyrkien takaamaan Israelin turvallisuuden ja antaen tuen sille maltilliselle palestiinalaishallinnolle.

Se on aivan täysin selvää, että ne siirtokunnat, joihin muun muassa tässä julkilausumassa viitataan ja joihin näitä sanktiotoimenpiteitä ollaan kohdistamassa, ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia, johon ainakin tällä hetkellä maailmassa ollaan nojautumassa. YK on todennut miehityksen, joka tapahtui vuoden 67 sodan jälkeen, jolloin Israel teki yllätyshyökkäyksen Syyriaan, Jordaniaan ja Egyptiin, ja sen jälkeen ne siirtokunnat on todettu laittomiksi ja niitä on vaadittu kansainvälisen oikeuden mukaan purettaviksi. [Puhemies koputtaa] Niin että siinä suhteessa pakotteiden kohdistaminen sinne on ihan kansainvälisen oikeuden mukaista, [Puhemies: Aika!] eikä Israelin politiikan vastustamista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro.

18.51 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ehkä yleisesti olisin halunnut sanoa tästä Israel–Palestiina-asiasta sen verran, että tilanne on nyt se, että se palestiinalaishallinto, mikä siellä Länsirannalla on, on valitettavasti erittäin heikko ja korruptoitunut. Gazassa, kuten kaikki tiedämme, Hamas pitää valtaa, ja sen jälkeen kun se vuonna 2006 pääsi valtaan, se on toiminut siellä diktaattorimaisesti ja niin edelleen, kuten kaikki varmasti tiedämme.

No, nyt tällä hetkellä Länsirannalla ja Gazassakin on se tilanne, että Hamas on Fatahia paljon suosittuampi, joten jos kahden valtion malli pistettäisiin pystyyn ennen Hamasin totaalista kukistamista, niin riskinä on se, että me saamme sinne Afganistan 2.0:n, [Puhemies koputtaa] eli sen, että Hamas ottaisi valtaansa Gazan lisäksi myös Länsirannan. Kannattaa miettiä sitä, [Puhemies: Aika!] mikä on se todellisuus siellä alueella. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen, varsinainen puheenvuoro.

18.52 **Tomi Immonen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittelyymme on saapunut kansalaisaloite tällä kertaa vaatien, että puolustushankinnoissa huomioitaisiin ensisijaisesti ihmisoikeudet ja kansainvälinen humanitäärinen oikeus. Toissijaista olisi arvioida puolustushankintojen hintaa, suorituskykyä ja huoltovarmuutta.

Suomea uhkaa tällä hetkellä yksi realistinen vihollinen. Kyseinen uhka on siis idässä. Tätä vasemmistoliitto tukee kannattamalla tällaisia toimenpiteitä, joilla heikennetään Suomen puolustuskyvyn rakentamista ja hankintojen toteuttamista. Venäjä ei kunnioita näitä mainittuja ihmisoikeuksia tai kansainvälisiä humanitäärisiä oikeuksia. Se taistelee kaikilla mahdollisilla keinoilla ja ihan säälittä. Haastavan maantieteellisen sijaintimme ja suhteessa pienen väkilukumme takia meidän on kyettävä puolustuksessamme takaamaan huoltovarmuus ja toimimaan rajoittamatta hankintavaihtoehtoja tai viivästyttämättä niitä hankintoja. En kannata tällaisen vasemmistoideologisen byrokratian rakentamista suomalaisen lainsäädännön sisään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, varsinainen puheenvuoro.

18.54 **Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Täällä otettiin esille ulkoministeri Elina Valtosen toiminta ja hänen päätöksensä liittyä Ranskan ja Saudi-Arabian valmistelemaan New Yorkin julkilausumaan Palestiinan kysymyksessä. Tämä on mielestäni hallitusohjelman sekä ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon vastainen. Tässä julkilausumassa nimittäin painotetaan vahvasti tunnustamista, eikä niinkään suoria kahdenvälisiä neuvotteluita. Kerrottakoon, että hallituksessa perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit vastustivat tätä päätöstä.

Tämä ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko määrittelee, kuinka kahden valtion ratkaisun on perustuttava osapuolten kesken neuvoteltuun ratkaisuun. Selonteko sinällään ei anna minkäänlaista pohjaa yksipuoliselle tunnustamiselle, varsinkaan tilanteessa, jossa tämä toinen osapuoli on osittain terroristijärjestö Hamasin hallinnassa. Tämä tunnustaminen nyt olisi käytännössä terrorismin palkitsemista. Tässä julkilausumassa Hamasin veriteot 7. lokakuuta tuomitaan käytännössä vain sivulauseessa, samalla kun Israel rinnastetaan terroristijärjestön kanssa ikään kuin tasavertaiseksi syylliseksi, eikä julkilausumassa painoteta terroristijärjestö Hamasin kukistamista, jonka tulisi olla tässä hetkessä kaiken lähtökohta. Myös nämä Israelin aivan täysin aiheelliset turvallisuuteen liittyvät huolet on jätetty sivulauseetasolle.

Palestiinan tunnustaminen nyt olisi kansainvälisen yhteisön palkinto Hamasin terroritoimille ja järkyttävälle murhille. Se antaisi sille ja muille terroristeille kuvan siitä, että äärimmäiset julmuudet ovat ikään kuin toimiva ja hyväksytty keino niiden valtiollisten pyrkimysten edistämiseksi. Kun Espanja, Norja ja Irlanti tunnustivat Palestiinan vuonna 2024, Hamas ja sen terroristiliittolaiset kommentoivat avoimesti tämän olevan Al-Aqsan tulvaoperaation — tämä on siis nimi näille iskuille 7.10.2023 — ansiota ja jopa osoitus kansainvälisen yhteisön tuesta terrorismille. Al-Jazeeran lähettämässä haastattelussa Hamasin korkea-arvoinen edustaja Ghazi Hamad kehuskeli — siis kehuskeli — että terroristijärjestön 7. lokakuuta tekemä joukkomurha nosti Palestiinan valtiollisuuskysymyksen takaisin kansainväliselle agendalle.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Muita EU-maita, jotka olivat tässä nimettyinä mukana, olivat Irlanti, Italia ja Espanja. Suuri osa jäsenvaltioista, kuten Ruotsi, Tanska, Saksa ja Ranska, loistivat poissaolollaan. Mielestäni on täysin käsittämätöntä, että Suomen ulkoministeri on tällaisen lausuman nimiinsä laittanut. Hamas, kuten toivottavasti kaikki täälläkin tietävät, on kansainvälisesti tunnustettu terroristijärjestö, jonka ainoa tavoite on Israelin ja juutalaisten tuhoaminen. Sitä ei voi pestä puhtaaksi diplomaattisilla papereilla, eikä asettaa sitä samalle viivalle demokraattisen valtion kanssa. Tämä tilannehan olisi aivan erilainen, jos panttivangit olisi vapautettu, alueella olisi tulitauko ja kahdenväliset neuvottelut olisivat edes jollakin tasolla käynnissä. Lisäksi sanoisin, että myös Hamasin tuhoaminen on erittäin tärkeää, jotta alueelle saadaan pysyvä rauha. Mielestäni ulkoministeri on ajanut Suomen pienen vähemmistön kelkkaan yhdessä Etelä-Euroopan ja Irlannin kanssa, samalla kun pääosa Euroopan maista on pysynyt sivussa. Tämä kertoo siitä, että Suomi ei kulje EU:n valtavirran mukana vaan asettuu tukemaan linjaa, joka on lähempänä Turkin ja Qatarin kaltaisia valtioita kuin pohjoismaista, perinteisesti tuttua järkiperaistä ja turvallisuutta painottavaa ulkopoliittikaa.

Suomen ulkopoliittikan tulee perustua yhdessä sovittuun linjaan, ja hallituksen ulkopoliittikan ja ministerien toimien tulee olla yhdessä sovittuja. Tässä on kyseessä jo Suomen uskottavuuskin kansainvälisillä areenoilla. Ulkoministerin tehtävä on ajaa koko hallituksen hyväksymää linjaa, eikä tehdä yksipuolisia henkilökohtaisia irtiottoja, joilla voi olla vakavia seurauksia jopa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja kansainväliselle asemalle.

Kysynpä vain, miten ihmeessä Suomi voisi nyt muka tunnustaa Palestiinan, kun osa sen hallinnosta toimii täysin kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien vastaisesti ja vapaiden vaalien myötä sen koko hallinto voisi luisua Hamasin käsiin. En tiedä, onko siellä jonkinlaisena haluna sitten rakentaa Afganistan 2.0 ja jättää Palestiina terroristien käsiin, jotka haluavat jatkaa terroriaan ei vain Israelia ja juutalaisia kohtaan, vaan myös länsimaita ja myös Suomea vastaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

19.01 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Noin puolet Euroopan unionin jäsenmaista on jo tällä hetkellä tunnustanut Palestiinan itsenäisyyden, ja 164 maata on myös sen tehnyt, niin että siinä on ehkä yksi syy siihen, miksi osa maista ei ole lähtenyt nyt tähän julkilausumaan mukaan, jossa nimenomaan kannustetaan Palestiinan tunnustamiseen, koska he ovat jo sen tuen sille osoittaneet.

Nythän tässä on erittäin tärkeätä se, että tässä julkilausumassa on suuri joukko arabimaita mukana, joista monikaan ei ole ennen tätä päivää nähnyt edes Israelilla oikeutta olemassaoloon. Presidentti Trumpin edellisellä kaudella hän onnistui saamaan näillä Abrahamin sopimuksilla muun muassa Arabiemiraatit ja useat muut Persianlahden maat tunnustamaan Israelin valtion ja vahvistamaan niitä suhteita. Siinä mielessä pitäisi antaa tuki tälle Saudi-Arabian ja Ranskan pyrkimykselle.

Se täytyy ehkä nyt tässä korjata, että mikään länsimainen taho ei ole edelleenkään poistanut sitä statusta, mikä Hamasilla on, että se on terroristijärjestö, ja mikään länsimainen taho, ei Yhdysvallat, Euroopan unioni tai Suomi, ei ole hyväksymässä sitä, että heillä tulisi olla minkäänlaista oikeutta tulevaisuuden palestiinalaishallinnossa, [Puhemies koputtaa] vaan ne antavat Israelille tuen siihen, [Puhemies: Aika!] että terroristijärjestö kyetään tuhoamaan.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen edustaja Jäntti, varsinainen puheenvuoro.

19.02 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Olen puhunut täällä aiemmin siitä, mitä tapahtuu sitten käytännössä, jos nyt tunnustetaan Palestiinan valtio, ja mitä voi tapahtua, kun siellä sen jälkeen järjestettäisiin vapaat demokraattiset vaalit. Yritän vain puhua siitä todellisuudesta, mitä voi käydä sen jälkeen. En ole sanonut missään, että länsimaat tunnustaisivat jollakin lailla Hamasin tai että he eivät pitäisi Hamasia terroristijärjestönä — totta kai pitävät — mutta on hyvä ymmärtää se, mihin nämä kauniit lauseet ja kauniit unelmat voivat käytännössä johtaa. Siksi sanoin äsken tuolla pöytästä, että kaiken lähtökohta on se, että Hamas kukistetaan aivan täydellisesti, jottei sillä ole minkäänlaista mahdollisuutta päästä valtaan Palestiinassa, [Puhemies koputtaa] ja että panttivangit vapautetaan. [Puhemies: Aika!] Se on se lähtökohta, josta täytyy lähteä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jäntti.

19.03 Aleksi Jäntti kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustelun tuoksinassa melkein unohtui, mikä onkaan aihe. Sinällään ymmärrän sen, että tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa, jos mainitaan Israel tai Palestiina, se aiheuttaa paljon tunteita ja johtaa tällaisiin sanallisiin laukausten vaihtoihin salin reunalta toiselle. Erityisesti tässä kansalaisaloitteessa, kun useaan kertaan mainitaan Israel ja Israelin ihmisoikeusloukkaukset ja niin edelleen, on ehkä vaikea perustella sitä puhtaasti tämmöisenä yleisenä aloitteena. Selkeästi taustalla on Lähi-idän tilanne tällä hetkellä, ja kun se yhdistetään voimakkaaseen lobbaukseen esimerkiksi Daavidin lingon asekauppojen perumiseksi, niin helposti nämä kaksi asiaa yhdistyvät, mikä on sinällään inhimillistä.

Joka tapauksessa uskon, että valtaosa olisi valmis hyväksymään nämä yleiset tavoitteet, mitä tässä mainitaan: ”Ehdotetaan puolustushankinnoissa huomioitavan kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja kansainvälisen humanitäärisen oikeuden tavoitteiden toteutuminen sekä muut ulko- ja turvallisuuspoliittiset seikat.” Totean, että jo nyt ne jossain määrin otetaan huomioon, kun tehdään hankintoja, koska tämmöiset isot asehankinnat ovat aina viime kädessä poliittisia päätöksiä. Vaikka Puolustusvoimat ne valmistelee, niin poliitikot tekevät sen päätöksen, niin kuin tästä Daavidin lingostakin, mikä on useaan kertaan täällä mainittu. Siinä yhteydessä on mahdollista ottaa huomioon kaikki nämä tekijät, mitkä tässäkin on mainittu.

Voin todeta, että meillä on pitkä, valitettavasti synkkä, historia myös siitä, että poliittisella ilmapiirillä ja ulko- ja turvallisuuspoliittisilla näkökulmilla on ollut vaikutusta meidän asehankintoihin. Isolla osalla näistä puolueista, jotka tällä hetkellä täällä tästä asiasta väkäävät, ei ole niin pitkää historiaa, että muistaisivat, että olemme tehneet erittäin autoritäärisen ja ihmisoikeuksista täysin piittaamattoman valtion kanssa asekauppoja toisen maailmansodan jälkeen aina tuonne 80—90-luvun taitteeseen asti. Olisi kiinnostavaa käydä läpi niitä keskusteluja, mitä silloin on käyty täällä nimenomaan ihmisoikeusnäkökulmasta näihin asehankintoihin liittyen. Historiaa tuntien sanon, että silloin on ollut ulko- ja turvallisuuspolitiikalla vahva painoarvo näitten hankintojen tekemisessä, toki myös sen jälkeen. Kun tullaan esimerkiksi Hornet-hankintoihin 90-luvulle, myöskin silloin on ollut ja tätä harkintaa on tehty.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

No, jos otetaan vielä toinen tällainen aikaperspektiivi tähän, niin kiinnostavaa on ensin näkin se, kuinka voidaan valtionjohdon ja parlamentin tekemillä päätöksillä ikään kuin rangaista muuta kansaa, koska kun tehdään kauppaa avoimen demokratian kanssa, nämä tuulet voivat vaihtua, ja se, että joku valtionjohdosta syyllistyy ihmisoikeusrikkomuksiin, ei tarkoita sitä, että seuraavalla kaudella sitten sama toistuisi. Tässäkin pitää katsoa pitkä linja. Ja kun otetaan huomioon se, että hankinnat ja elinkaari näissä järjestelmissä ovat äärettömän pitkiä, niin tätä ei voida myöskään tehdä ikään kuin hetkellisten tuulahdusten mukaan, tai ei ainakaan pitäisi voida tehdä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.07 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Israel taistelee terrorismia vastaan, samoin tekee Suomi. Siksi Israel on juuri oikea puolustusteollisuuskumppani Suomelle. Kansalaisaloite Suomen ja Israelin välisten asekauppojen jäädyttämisestä on sekä räikeän Israel-vastainen että Suomen edun vastainen, ja Israelin painostamis- ja tuomitsemisvaatimusten lisäksi viime aikoina on virinnyt keskustelua myös siitä, tulisiko Suomen ottaa vastaan palestiinalaisia pakolaisia. Ei tule ottaa. Gazalaisten tuominen tänne olisi vaarallinen ja kallis prosessi. Hallituksen linja on auttaa ensisijaisesti lähialueilla. Kaikkia maailman kärsiviä ei voi tuoda Suomeen.

Palestiinalaispakolaisten vastaanottamiseen liittyen varoittava esimerkki on Tanskassa. Tanskan aiemmin vastaanottamista palestiinalaisista noin kaksi kolmasosaa on saanut rikostuomion. Siis kaksi kolmesta eli kymmenen viidestätoista palestiinalaista on tuomittu rikoksesta. Aivan käsittämätöntä. Tiedätkö, mikä on yksi merkittävimmistä syistä, miksi arabimaat, kuten Egypti ja Jordania, eivät ota vastaan palestiinalaispakolaisia siitäkään huolimatta, että Jordanian kansasta kaksi kolmasosaa on jo muutenkin palestiinalaisia? Siksi, että he pelkäävät niin kutsuttujen pakolaisten seassa tulevan militantteja ja näitä terroristeja. Lisäksi pakolaisten vastaanottamisesta koituisi tietysti miljoonaluokan pitkäkestoiset kustannukset. Eurooppa ei kaipaa minkäänlaista maahanmuuttoa tämänkaltaisista kohteista. Gazan ongelmia ei todellakaan ratkaista tuomalla palestiinalaisia Suomeen, suoltamalla sinne länsimaisia rahoja tai painostamalla saatikka boikotoimalla Israelia.

Gazan ongelma on Hamas, joka käyttää siviilejä säälimättömästi ihmiskilpinä ja propagandan välineenä sekä tavoittelee Israelin täydellistä tuhoamista. Niin Hamasin kuin muidenkin vastaavien verkostojen terroristit oikeuttavat nämä järkyttävät tekonsa islamilla. Lisääntyvä maahanmuutto islamistisista maista aiheuttaisi peruuttamattoman muutoksen suomalaiseen yhteiskuntaan ja päätöksentekoon. Suorien turvallisuushuokien elikkä rikosten ja terrori-iskujen lisäksi islam valtaa yhä enemmän sijaa länsimaisissa vaatiin tänne omaa sortokulttuuriaan: huntuja, kunniamurhia ja silpomisia.

Onneksi Suomen hallitus reagoi näihin uhkiin monilla rikoslain ja maahanmuuttopolitiikan tiukennuksilla, joilla pyritään turvaamaan naisten mutta myös koko yhteiskunnan turvallisuus ja hyvinvointi. Toivottavasti myös kasvot peittävät hunnut saadaan lailla kiellettyä mahdollisimman nopeasti. Myös šarianeuvostojen ja tuomioistuinten perustaminen Suomeen tulisi saada kiellettyä. Muslimit ovat jo alkaneet pohjustaa, että ne sopisivat tänne hyvin. Eivät missään nimessä sovi. En näe tämänkaltaisesta kehityksestä mitään etua Suomen taloudelle, tasa-arvokehitykselle tai hyvinvoinnille.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Arvoisa puhemies! Vaatimukset asekaupan tai muun yhteistyön keskeyttämisestä Israelin kanssa perustuvat antisemitismiin. Sille ei tule antaa sijaa Suomessa. Sen sijaan päätökset on perustettava Suomen etuun ja tosiasioihin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.11 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tästä kansalaisaloitteesta sain joitakin sähköposteja, joista saa melko surullisen kuvan siitä, millä asenteilla ja miten vastuuttomasti tätä aloitetta esitetään hyväksyttäväksi, ja joissa siis poljetaan maahan oman maamme, kotiemme, turvallisuutta naiivilla ja epärealistisilla ideologioilla. Esimerkiksi eräs Varpu kirjoittaa minulle: ”Puolustushankinnat eivät ole riittävässä määrin, jos lainkaan, ottaneet huomioon Suomen sitoutumista kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.”

Siis tämän kansalaisaloitteen puolustajat ja allekirjoittajat ovat sitä mieltä, että Suomen pitäisi ensin lukea kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja niiden perusteella jättää toteuttamatta kotiemme ja keittiöidemme turvallisuuteen liittyvät puolustushankinnat ja jotenkin alistaa ne ihmisoikeusjuristien hyväksyttäväksi. Ihan oikeasti: todellisuus ja turvallisuustilanne Euroopassa kertovat ihan toisenlaista tarinaa. Ei taida Venäjä ohjuskuissaan lueskella ihmisoikeussopimuksia, kun se lähettää yön pimeydessä räjähteitä ukrainalaisiin koteihin. Ja niitä torjumaan Suomessa pitäisi valita sellainen ilmatorjuntajärjestelmä, joka on eniten ihmisoikeussopimusten mukainen. Se, osuuko sillä mihinkään, on toissijaista, eikä sillä suorituskyvylläkään ole niin suurta väliä.

Arvoisa rouva puhemies! Tälläkin hetkellä, tämän istunnon aikana, itärajamme toisella puolella Venäjä rakentaa ja parantaa olemassa olevia sotilastukikohtia ja varuskuntia. Venäjä valmistautuu siihen, että joskus sota Ukrainassa päättyy, ja se sijoittaa jonnekin vajaan miljoona sodassa karaistunutta sotilasta, osa sodasta traumatisoituneita, osa rikollisia-kin. Me tulemme Suomessa saamaan siis tulevaisuudessa kasvaneen turvallisuusuhan rajoillemme.

Silti tähänkin kansalaisaloitteeseen liittyen olen saanut sähköpostia Orvokilta, jonka mielestä maailman parhaan ilmatorjuntajärjestelmän hankkiminen, Daavidin linko, oli suuri virhe. Ja jälleen perusteluna esitetään kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, joita pitäisi noudattaa siis enemmän, ja Suomen kotien turvaksi olisi pitänyt hankkia siis huonompia järjestelmiä. Pitäisin hyvänä, että tällaisten epärealististen sähköpostien kirjoittajat vierailisivat Ukrainassa kysymässä, kumpaa Kioassa asuvat ihmiset pitävät oikeasti tärkeämpänä: tehokasta ilmapuolustusta vai Venäjän repimiä ihmisoikeussopimuksia.

Suomi on jo kerran heikentänyt omaa puolustustaan ideologisten ja humanitääristen syiden vuoksi, silloin kun Suomi teki sen suuren virheen ja liittyi henkilömiinat kieltävään Otawan sopimukseen. [Sanna Antikainen: Erittäin hyvä huomio!] Silloinkin maanpuolustuksesta ja Suomen turvallisuudesta täysin piittaamattomat poliitikot tekivät järjenvastaisia ja Suomen maanpuolustuskykyä heikentäviä päätöksiä ihmisoikeussopimuksilla ja humanitäärisillä perusteilla — niin ihanan ideologista ja todellisuudesta vieraantunutta ajattelua.

Tämä lakiesitys henkii pelkkää ymmärtämättömyyttä ja piittaamattomuutta tästä vakavasta turvallisuustilanteesta ja on täysin Suomen etujen vastainen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

19.15 **Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä kansalaisaloite johdaisi käytännössä siihen, että Suomea, tai siis nykyistä Suomen hallitusta, painostettaisiin Daavidin linko -kauppojen perumiseen, siis kauppojen perumiseen, jotka ovat meidän ilmapuolustukselle erittäin tärkeitä. Kysyisinkin, kuka hyötyy siitä, että Suomen ilmapuolustusta ei kehitetä vastaamaan uhkaa. No, Venäjä. No kuka kärsisi siitä, ettei sitä kehitettäisi parhaimmalla mahdollisella tavalla? No, suomalaiset, suomalaiset lapset ja vanhukset, pahimmillaan jopa hengellään.

Arvoisa rouva puhemies! Nämä Daavidin linko -kaupat valtuutti 5.4. silloinen puolustusministeri Antti Kaikkonen. Nyt sitten vasemmistoliitto, joka vastustaa näitä kauppia, on yrittänyt täällä eduskunnassa pestä kätensä. He ovat sanoneet, ettei päätöstä niistä kaupoista olisi tehty hallituksen kesken, mutta entinen ja nykyinen ministeri Anders Adlercreutz kertoi mediassakin, että nämä kaupat päätettiin yhdessä viime kaudella siinä elimesä, jolle päätös kuului. No miten sitten vasemmistoliitto siellä toimi, kun asiasta päätettiin raha-asiainvaliokunnan kokouksessa? No, se oli poissa. Asia on aivan varmasti ollut myös TP-UTVAssa esillä, ja sanottakoon, että vasemmistoliitolla oli siellä paikka toimia kuten heidän ideologiansa heitä vaatii, mutta he jättivät sen tekemättä. Toki kiitän tässä kohtaa, — siis todella kiitän ihan jo tavallisena suomalaisena äitinäkin — siitä, että vasemmistoliitto ei tehnyt mitään estääkseen näitä kauppia. Tämä oli itse asiassa vastuullista.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä on otettu esille ihmisoikeusnäkökulma sen suhteen, että Suomen täytyisi myös, kun Suomi ostaa aseita maailmalta, ottaa esille tämä ihmisoikeusnäkökulma päätöksiä tehdessä. Minun käsitykseni mukaan näin jo tehdään. Nimittäin Suomen kansalaisten perusoikeus ja ihmisoikeus on mielestäni se, että tämä valtio heidän maksamillaan veroeuroilla hankkii mahdollisimman hyvin heitä — meitä ja meidän lapsiamme — suojaavia järjestelmiä. Ilmapuolustusjärjestelmä on nimittäin juuri se, joka on kaikkein tärkein siviilien suojaamisen kannalta, joten tässä siis otetaan jo ihmisoikeusnäkökulma huomioon, suomalaisten ihmisoikeusnäkökulma huomioon, ostamalla suomalaisten veroeuroilla kaikkein parhain järjestelmä heitä suojaamaan hädän hetkellä.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän kansalaisaloitteen osalta totesin jo aiemmin ja totean uudelleen, että mikäli tämä tosiaan menisi läpi, niin varmasti sekä eduskunnan ulkoa että eduskunnan sisällä varsinkin vasemmistoliiton toimesta tultaisiin painostamaan Suomen hallitusta perumaan nämä Daavidin linko -kaupat. No, sitten kun sanoin tämän, niin täällä edustaja Kari mainitsi, ettei tällaista pohdintaa saisi tehdä täällä. Pidän tällaista kommenttia erittäin outona, ettei päätösten käytännön vaikutuksia saisi pohtia tässä salissa. Tämä sali on juuri sitä varten, että täällä juuri täytyy pohtia näiden päätösten käytännön vaikutuksia.

Vielä lopuksi haluaisin sanoa siitä, kun täällä edustaja Tynkkynen otti esille sen, että hän oli vierailulla aiemmin Ukrainassa. Kuten tiedämme, Ukrainaa on pommitettu rankasti, ja edustaja Tynkkynen oli käsitykseni mukaan vieraillut siinä hallintorakennuksessa, jota Venäjä oli äskettäin pommittanut. Juuri tässä on nyt esimerkki siitä, miksi me tarvitsemme Daavidin linko -järjestelmää, miksi me emme voi millään lailla sitoa meidän käsiämme myöskään tulevaisuudessa näiden asehankintojen suhteen, koska meidän, meidän Suomen eduskunnan, täytyy varmistaa kaikkein parhaimmat järjestelmät meidän kansalaisiamme suojaamaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

19.21 **Kaisa Garedew ps:** Arvoisa puhemies! Hamas-terroristien ovela suunnitelma on saada myötätunto puolelleen syöttämällä medialle lavastettuja ja tekoälyllä tehtyjä kuvia. Yksi Hamasin sotataktikoista on tällä tavoin kääntää yleinen mielipide Israelia vastaan. Tämä toteutuu ja onnistuu valitettavan hyvin. Siitä kertoo tämäkin riittävän kannatuksen kerännyt ja sen myötä eduskuntaan asti edennyt kansalaisaloite, jossa vaaditaan asekauppojen keskeyttämistä Israelin kanssa.

Kansainvälinen media uskoo sokeasti Hamasin tuottamaan propagandaan, valeutisiin ja asiayhteydestä irrotettuihin kuviin. Hamas käyttää esimerkiksi Syyriassa tai Jemenissä otettuja kuvia väittääkseen Israelin kohdistavan iskuja palestiinalaisiin siviileihin. Kuolemia myös lavastetaan. Suomessakin vain hyvin harvoin tällaisista paljastetuista huijauksista tehdään uutisoikaisuja. Tämä vaikuttaa väistämättä kansalaisten mielikuviin Gazan sodasta, jonka aloitti Hamas.

Yksi suurimmista Israel-vastaisuutta lietsovista valheista on väite siitä, että Israel olisi toteuttamassa kansanmurhaa Gazassa. Kansainvälinen tuomioistuin ei ole sitä todennut. Britannian teettämä selvitys on juuri tällä viikolla todennut, että Israelin toimet Gazassa eivät täytä kansanmurhan kriteereitä. Kansa, joka on itse kokenut kansanmurhan, ei koskaan lähtisi tekemään sille tielle.

Gazan siviiliuhrien määrä on kiistanalainen, sillä tiedot perustuvat tietoihin Hamasin alaiselta terveysministeriöltä, joka on Hamasin edustaja, eivätkä he erottele siviileitä taistelijoista. Israel näkee valtavasti vaivaa varoittaakseen siviileitä monin eri keinoin. Siviileiden kuolemat johtuvat monilta osin Hamasista, joka käyttää heitä ihmiskilpinä.

No, sitten nämä nälänhätävaihteet: Ne puolestaan perustuvat tilastojen vääristelyyn. Voidakseen julistaa Gazaan nälänhädän, YK joutui jopa muuttamaan nälänhädän kriteereitä — voitteko uskoa? Yhtenä muutoksena kriteereihin oli aliravitsemusprosentin puolittaminen 30:stä 15 prosenttiin. Tämän seurauksena monissa muissa maissa aliravitsemusprosentti on nyt korkeampi kuin Gazassa, mutta niihin ei kuitenkaan ole julistettu nälänhätää. Ruoan suhteen ongelma ei ole se, että Israel käyttäisi nälkää aseena eikä päästäisi Gazaan ruokaa. Israel on päästänyt yli kaksi miljoonaa tonnia avustuksia Gazaan ja vie koko ajan lisää. Ruokapula johtuu siitä, että joko YK ei toimita avustuksia perille tai sitten Hamas varastaa ne ja myy niitä eteenpäin hinnoilla, joihin ihmisillä ei ole varaa. YK:n ja YK:n projektipalvelujen toimisto UNOPS:n datassa on todettu, että jopa 80 prosenttia avustuksista ei tietyllä jaksolla tavoittanut kohteitaan. Saksan mukaan Hamasin terroristit varastavat suuren osan niistä avustustarvikkeista, joita Israelin puolustusvoimat on pudottanut Gazan vyöhykkeelle. Ongelma on siis jakelussa ja turvallisuudessa, ei todellakaan Israelissa. Niinpä Israelin rankaiseminen on täysin väärä kohde eikä auta yhtään ketään.

Israelia myös nimitellään apartheidvaltioksi. Tämäkin väite on täysin tuulesta temmatu. Israelissa arabeilla on oikeus äänestää, olla kansanedustajina sekä työskennellä korkeimmassa oikeudessa ja armeijassa. Perusteettomat syytökset Israelia kohtaan Suomessa ja Euroopassa ovat johtaneet antisemitismiin ja Israel-vastaisuuden merkittävään lisääntymiseen.

Arvoisa puhemies! Median tulisi välittää riippumatonta tilannekuvaa, ei toimia terroristien äänitorvena. Esimerkiksi BBC käyttää toistuvasti silmännäkiä-haastateltavanaan erästä Gazassa olevaa journalistia, joka on muun muassa uhannut polttavansa juutalaisia ”kuten Hitler teki”. Yle puolestaan osoitti maanantaina puolueellisuutensa, kun se uutisoi kuusi israelilaista tappaneesta asehyökkäyksestä: se nimittäin poisti jälkikäteen artikkelista maininnan Jerusalemista Israelin pääkaupunkina. Aivan käsittämätöntä toimintaa Suo-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

men valtiolliselta medialta lähteä tekemään tällaisia linjauksia toisten valtioiden pääkaupungeista. Ehkä tämäkään Israel-vastainen kansalaisaloite ei olisi saanut kasaan yli 50 000 allekirjoitusta, mikäli valtamedia välittäisi suomalaisille tasapuolista uutisointia Lähi-idän tilanteesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.28 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kello on jo puoli kahdeksan illalla, ja tämä on viimeinen puheenvuoroni tänään tähän aiheeseen.

Olen maastouttanut ja naamioinut satoja autoja suomalaisissa metsissä ja sotaharjoituksissa, mutta tämä oli kyllä mielestäni kehnosti naamioitu pro Palestiina ja pro Hamas -liikkeen ideologisessa hengessä laadittu niin sanottu lainvalmisteluesitys, jossa ainoaksi esimerkiksi on osattu etsiä vain Israelin toimet Gazassa, eikä yhtään yllätä, että itse hankinnat jäävät tässä vähän taka-alalle. Vasemmistonkin puheissa lähinnä Gaza, Israelin haukkuminen, nousi keskeiseen sijaan tämän keskustelun yhteydessä, vaikka kyse oli jostain hankintoihin liittyvästä esityksestä.

Totean, että tämä aloite kuulostaa melkein terroristijärjestö Hamasin vaikutusyritykseltä sotkea Suomen puolustushankintoja, [Sanna Antikainen: Totta!] mistä siis hyötyisi vain Venäjä. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Emme voi luottaa Israeliin, täällä väitetään. Väitettä on turha kylvää enempää mieliin, koska en usko, että Israel muuttuisi ihan yllättäen epäluotettavaksi kauppakumppaniksi. Ja pitäisikö meidän siis aseiden lisäksi lopettaa myös kaikki muukin kaupankäynti Israelin kanssa, koska se on muuttunut niin epäluotettavaksi yhtäkkiä? Eikö se ole ihan samanlaista Israelin tukemista, jos käymme kauppaa ja ostamme sieltä banaaneja? Silloin rikomme taas ihmisoikeuksia, koska luomme hyvinvointia Israelin valtiolle. En oikein näe tätä perustetta enkä oikein ymmärrä sitä. Millainen mahtaisi olla se vasemmiston määrittämä inkvisitio ja sotatuomioistuin, joka määrittäisi, mitkä puolustushankinnat voidaan toteuttaa? Olisiko siellä vasemmistoliitto tuomaroimassa yhdessä vaikka Aseistakieltäytyjäliiton kanssa mukanaan ihmisoikeusjuristeja, ja he sitten päättäisivät, mitkä hankinnat ovat puolustushankintoja ja mitkä voivat edistyä ja mitkä eivät voi, ihmisoikeudet tietysti painopisteenä?

Olen täällä Suomen parlamentissa, täällä Suomen eduskunnassa, huolissani vain suomalaisten turvallisuudesta ja ennen kaikkea suomalaisten ihmisoikeuksista meidän omassa maassamme. Näillä perusteilla, kuten todettua, tällaisenaan ja näillä perusteilla en ole tämän esityksen kannalla. Ehkä valiokuntakäsittelyssä tulee vielä joitain muita perusteita. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

19.30 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kun mietitään sitä, kuka on Suomen asehankinnoissa asiantuntija, niin mieleeni tulee vain yksi taho. Se on Suomen puolustusvoimat ja siinä yhteydessä puolustusministeriö. Se, että Puolustusvoimat yhdessä puolustusministeriön kanssa ja sitten lopulta puolustusministeri yhdessä hallituksen kanssa tekevät kokonaishankinnan Suomen aseostoista, on mielestäni osoitus siitä, että tällä hetkellä järjestelmä on toimiva. Tarkoitan tällä sitä, että Suomen aseostoilla, puolustushankinnoilla, tulee olla suuri vaikutus ainoastaan koskien Suomen puolustuskykyä. Mielestäni tämä kansalaisaloite on tietyllä tavalla... Ehkä voisin kuvailla sitä jopa epäluotta-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

mukseksi siihen, etteivät mukamas Puolustusvoimat ja puolustusministeriö kykenisi hoitamaan tehtäviään. Näin kansanedustajana pidän tätä erittäin vakavana, ja voin sanoa tässä tänään, että luotan nyt ja huomenna juurikin näiden tahojen kykyyn tehdä päätöksiä niistä hankinnoista, joilla puolustetaan Suomea ja suomalaisia.

Kun puhutaan Suomen puolustamisesta, niin kaikilla varmasti on tilannekuva siitä, millainen uhka meidän itänaapurimme on. Vastikään tänään tuli uutinen, kuinka Venäjän duuman puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Andrei Kartapolov oli sanonut Suomesta, että meistä olisi tulossa fasismin pesäke, jonka politiikka voi johtaa konfliktiin Venäjän kanssa. Tämän kertoi Venäjän valtiollinen uutistoimisto Tass. Tämä yhdistettynä viimeöiseen Puolan tilanteeseen antaa ymmärtää, että tietyllä tavalla uhka on kohonnut yhä entisestään, eikä se tule väistymään myöskään tulevaisuudessa. Se kertoo omaa kieltänsä siitä, miksi meidän ei pidä nyt eikä tulevaisuudessa millään lailla sitoa käsiämme sen suhteen, mitä puolustustarvikkeita, aseita ynnä muita me hankimme.

Ehkä haluaisin vielä jatkaa tästä, mitä Kartapolov sanoi. Tämä liittyy tähän asiaan. Hän oli sanonut: ”Mitään ei voida sulkea pois nykypäivänä, koska Suomi ajaa äärimmäisen vastuutonta politiikkaa, ennen kaikkea Suomen johto. Ja siitä itse asiassa on tulossa todellinen fasismin pesäke nopeammin kuin Ukrainasta.” Näin siis sanoi Kartapolov. Hän myös jatkoi uutistoimisto Tassin mukaan, että hän on pahoillaan suomalaisten puolesta, jotka ”eivät ansaitse sitä kohtaloa ja tilannetta, josta he nyt löytävät itsensä”. Ja hän myös sanoi: ”Mutta jos tämä Suomen nykyjohdon täysin vastuuton politiikka johtaa traagisiin seurauksiin, se on heidän omallatunnonaan. Tiedämme, kuinka suojella omia etujamme, ja olemme valmiita mihin tahansa skenaarioon.” Tämä tosiaan kertoo omaa kieltänsä myös siitä, että me tarvitsemme tätä Daavidin linko -ilmapuolustusjärjestelmää, jonka hankinta on tietyllä tavalla uhassa peruuntua, varsinkin jos tämä kansalaisaloite menee läpi.

Ehkä vielä tästä lukemastani uhkauksesta, jonka esitti Venäjän duuman puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Kartapolov. Tai siis tämä Kartapolov puhui fasisteista Suomen johdossa ja Suomessa ja siitä, kuinka se muka kasvaa. Tässä on hyvä esimerkki siitä, millaista niin sanottua ainesta myös valitettavasti tästä talosta syötetään itänaapurille. Me tiedämme, että varsinkin vasemmistopuolueet ovat jakaneet ei-paikkansapitäviä lausuntoja siitä, millaisia poliitikkoja Suomen nykyvaltionjohdossa, Suomen nykyhallituksessa on ja millaisia puolueita nykyisessä hallituksessa on. Nämähän eivät pidä paikkaansa, ja toivoisi, että näinä aikoina pysyttäisiin aina täysin totuudessa, koska nyt voimme huomata näistä aiemmin lainaamistani lausunnoista, millaista niin sanottua... Miten sen sanoisi? Sitä voisi kuvailla niin, että tuo itänaapurimme karhu on välipalaa itselleen saanut, ja se on tullut valitettavasti täältä Suomelta itseltään tai, sanoisinko, tiettyjen poliitikkojen suusta täältä näin. Jatkossa, kun ehkä, sanoisinko, kritisioimme toisiamme, niin ehkä äärimmäisyyksien tietty vetäminen liian yli voi olla tällaisessa tilanteessa jopa kohtalokasta Suomen turvallisuudelle. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedeu. [Kaisa Garedeu: Arvoisa puhemies, minulla on kaksi puheenvuoroa.] — Puheaika on seitsemän minuuttia. [Sanna Antikainen: Viimeinen puheenvuoro, silloin saa puhua. — Kaisa Garedeu: Varaan toisen puheenvuoron.] — Olkaa hyvä, edustaja Garedeu, teillä on nyt puheenvuoro.

19.37 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteen vaatima Suomen ja Israelin välisen puolustusyhteistyön lakkauttaminen olisi suuri virhe ja tapahtuisi oman tur-

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

vallisuutemme kustannuksella. Kahdenvälisen yhteistyömme lisäksi olisi ollut erittäin tärkeää säilyttää läheiset suhteet Israelin ja EU:n välillä. Tänäa kuitenkin komission puheenjohtaja ilmoitti, että EU tulee jäädyttämään kahdenvälisen avun Israelille.

Sillä, että EU lähtee painostamaan Israelia assosiaatiosopimuksen jäädyttämisellä tai vastaavalla, ei saataisi aikaan mitään hyvää. Yhtä vähän saataisiin aikaan symbolisella Palestiinan tunnustamisella. Suomen ei tule tunnustaa Palestiinan valtiota. Ulkopuoliset eivät voi jakaa Israelin yhtenäistä valtiota erilaisilla tunnustamisilla. Alueella ei ole toimivaa eikä yhtenäistä hallintoa, eikä vaaleja olla käyty 20 vuoteen. Käytännön valtaa pitävät siellä terroristit, jotka eivät suostu tunnustamaan Israelin valtiota, saati elämään sen kanssa rauhanomaisesti rinnakkain. Gazalaisista suurin osa kannattaa Hamasia. Olipa se sitten pelosta ja pakosta johtuvaa tai aitoa kannatusta, niin tähänkin on tultava muutos, mikäli alueella halutaan koskaan nähdä demokraattista kehitystä.

Jos tunnustamista joskus tulevaisuudessa harkittaisiin, sen ehtoina tulisi olla täydellinen demilitarisointi, yhtenäinen ja toimiva hallinto, väkivallasta luopuminen todistetusti, kansainvälinen, riippumaton valvonta sekä Israelin valtion tunnustaminen. Nykytilanteessa mikään näistä ei täyty, joten tunnustaminen ei ole realistinen eikä hyväksyttävä vaihtoehto. Ainoa, mitä Suomen tarvitsee tunnustaa, on Israelin oikeus puolustaa itseään. Israelin painostamisesta ei ole hyötyä, koska he ovat kyllä valmiita lopettamaan sodan vaikka huomenna, kunhan Hamas antautuu ja päästää yli 700 päivää tunneleissaan kiduttamansa ja nälännyttämänsä panttivangit vapaiksi.

Jos joihinkin tahoihin tulisi kohdistaa painostusta tai boikotointia, niin Hamasiin ja sen toiminnan rahoittajiin, kuten Iraniin ja erilaisiin kansainvälisiin järjestöihin ja verkostoihin. Lisäksi tulisi keskustella siitä, että 22 arabivaltiota ainoastaan neljä on tunnustanut Israelin valtion. Palestiinalaiset, jotka itsekin ovat arabveja, ovat vuosikymmeniä olleet muille arabimaille Israelin painostamisen välikappaleita. Palestiinalaiset itse ovat kerta toisensa jälkeen hylänneet tarjoukset omasta valtiosta, koska ehdotukset ovat olleet sellaisia, joissa Israel olisi myös olemassa Palestiinan rinnalla. Jos Israelin olemassaolo on suurimmalle osalle arabimaista edelleen näin iso ongelma ja Hamasin peruskirjassa edelleen tavoitteena vapauttaa koko Palestiinan alue eli pyyhkäistä Israel mereen, on epärealistista odottaa, että kuvitteellisen valtion tunnustaminen edistäisi minkäänlaista rauhaa, saati vähentäisi Israelin kohdistuvien turvallisuushkien määrää.

Arvoisa puhemies! Puolustushankintojen säätelyä ajavan kansalaisaloitteen taustalla on samoja tahvoja, jotka ovat aiemminkin esiintyneet Israel-vastaisina Pro Palestiina -aktivisteina. Aloitteessa puhutaan ihmisoikeusvaikutuksista ja humanitäärisen oikeuden toteutumisesta. Haluaisinkin kysyä heiltä, toteutuvatko nämä oikeudet heidän mielestään oikeasti paremmin ääri-islamistisen terroristijärjestön Hamasin alaisuudessa kuin demokraattisessa Israelissa. Jos he todella ovat kiinnostuneita Palestiinan siviilien hyvinvoinnista, miksi he eivät siinä tapauksessa pyri painostamaan niitä terroristeja, jotka raa’asti hyväksikäyttävät ja sortavat Gazan siviilejä? — Kiitos.

Olisi vielä yksi puheenvuoro.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu on... [Kaisa Garedeu: Puheenvuoro!] päättynyt. — Puheenvuoro pyydetään paikalta, ja kahta puheenvuoroa ei voi ottaa peräkkäin, jos siinä välissä ei ole muita puheenvuoroja.

Punkt i protokollet PR 76/2025 rd

Keskustelu on päättynyt, ja asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto. [Kaisa Garedeu pyytää puheenvuoroa] — Te sanoitte, että te lopetatte puheenne.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till försvarsutskottet, som utrikesutskottet ska lämna utlåtande till.